

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XV.
Štev. 25

TELEFON UREDNIŠTVA 25-67
TELEFON UPRAVE 25-67 in 28-67
TELEFON OGLASNEGA ODDELKA 25-67
Poslovalnica Ljubljana, Pranciškova 6, tel. 46-91
Poslovalnica Celje, Prešernova 3, telefon 280

Maribor, petek 31. januarja 1941

NAROCNINA NA MESEČ
Prelema v uravi ali po pošti 14 dila.
Dostavljen na dom 16 dila tožnja 30 dila.
POSTNI ČPKOVNI PLAGUN 11.400

Cena
din 1.—

Pomen zavzetja Derne

Po zavzetju Derne obvladujejo Angleži ves vzhodni del Sredozemskega morja, ki je zaprt s postojankami v Grčiji, na Kreti in v Cirenajki — Sedaj se bo pričel boj za Benghasi, zadnjo italijansko postojanko v Cirenajki, ki še brani pohod v Tripolis

POROČILA O PADCU DERNE

KAHIRA, 31. jan. Unp. Angleške čete so vkorakale v Derno, zadnjo predstražo Benghasija. Italijanska posadka se je umaknila proti zahodu. Čete generala Wavella zdaj naglo napredujejo proti zahodu. V Dorni je bilo zajetih nekaj manj kot 10 tisoč Italijanov.

KAHIRA, 31. jan. Ass. Press. Derna, tretja večja italijanska baza v Libiji, je kapitulirala. Glavni cilj Wavellove vojske je zdaj Benghasi, ki leži 250 kilometrov zračne črte proti zahodu.

POLOŽAJ V CIRENAJKI

KAHIRA, 31. jan. AP. Včeraj je bilo uradno sporočeno, da so angleške čete osvojile Derno, katero so bile prej popolnoma obkolile. Del italijanske posadke se je še pravočasno umaknil dalje proti zahodu, tako da znaša število Italijanov, ki so jih angleške čete v Dorni

zajele, okoli 10.000. S tem se je število doslej v Libiji ujetih Italijanov zvišalo na nad 120.000. Kakor sodijo strokovnjaki, je Graziani izgubil tako polovico svoje vojske, ki jo je imel na razpolago v Libiji, kjer je mimo ujetnikov treba šteti v izgubo tudi mrtve in ranjene. Zavzetje Derne je posebno velikega pomena zaradi tega, ker je sedaj pot proti Benghasiju odprta tudi ob obali. Italijani nimajo od Derne do Benghasija nobene pomembnejše baze več. Tudi ni verjetno, da bi se sploh kje nameravali resneje upreti angleškemu napredovanju. Drugi pomen zavzetja Derne leži v tem, da imajo sedaj Angleži popolnoma v svoji oblasti severni del Cirenajškega polotoka in morsko obalo, ki leži med njim in grškim otokom Kreta. Sedaj je vzhodni del Sredozemskega morja popolnoma v oblasti Anglije in idealno zaprt. Grške in angle-

ške čete stoje sedaj na Peleponezu, Kreti in v Cirenajki. Tretji pomen zavzetja Derne je v tem, da je pokrajina, ki leži med Dorno in Benghasijem precej obrabljena in razpolaga tudi z zadostno vodo. Angleška vojska se bo tako lahko oskrbovala na kraju operacij z vodo in bo operirala sedaj po pokrajini, ki ni puščava. To bo nadaljnje napredovanje silno olajšalo. Mimo tega vodijo po tej pokrajini avtomobilske ceste, ki so jih Italijani zgradili vzdolž vse obale. Po zavzetju Derne se pohod Angležev nadaljuje in je treba pričakovati, da se bo sedaj kmalu pričel odločilni boj za Benghasi, zadnjo italijansko postojanko v Cirenajki. Po eventualnem padcu Benghasija bo Angležem odprta pot v Tripolitanijo, zadnjo italijansko posest v Severni Afriki.

NAPAD NA SUEZ

KAHIRA, 31. jan. Ass. Press. Istočasno,

ko je bila Derna pred padcem, so nemška letala bombardirala Suez. Škode ni bilo. ITALIJANSKO POROČILO IZ AFRIKE RIM, 31. jan. Stefani. Italijansko vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče vojno poročilo iz Afrike: Fronta v Cirenajki: Živo topniško delovanje in nastopi patrolnih odelkov s sodelovanjem letalstva. — Fronta v Vzhodni Afriki: Na severni fronti smo zavrnili napade avstralskih oddelkov. Nekaj kraj, do katerega so bili prodrli avstralski oddelki, smo spet osvojili. Ujeli smo nekaj vojakov in zaplenili orožje. Na južni fronti smo napadli v treh odsekih in pognali v beg sovražnikove oddelke. Naša letala so hudo obstreljevala sovražnikove čete in postojanke. Angleška letala so preletela nekaj naših letalskih oporišč in povzročila manjšo škodo. Eno lovsko letalo smo zbili.

Dogodki na evropskih bojiščih

V Albaniji besnijo dalje srditi boji, na zahodu le manjši napadi

GRŠKA POROČILA

ATENE, 31. jan. Ass. Press. Grki so na področju severno od Klisure ustavili močan italijanski napad. Prešli so v protinapad ter na tem delu fronte zasedli več važnih postojank, ki dominirajo nad okolico. Italijani so se umaknili.

ATENE, 31. jan. Reuter. Atenski radio javlja o včerajšnjih operacijah na fronti naslednje: Na delu fronte so grške čete prešle v uspešen napad ter prizadevale sovražniku hude izgube. Grki so zasedli zelo važne italijanske položaje. Na severnem delu fronte je prišlo do živahnih ofenzivnih akcij. V lokalnih bojih so dosegli Grki poveljne uspehe. Grška artilerija je uspešno čistila teren za nastop pehote. Na drugih odsekih fronte je grška artilerija prizadevala sovražniku velike izgube, posebno tam, kjer se je pripravljal protiofenziva. Severno od Klisure se grške čete dalje hrabro in odločno bore. Polagoma, na sigurno odbijajo sovražnika. Ta del fronte je zelo gorat, zato ovira operacije. Ker britsko Grki s stalnimi napadi, ni verjetno, da bi se mogel nasprotnik še dolgo držati na sedanjih položajih.

ITALIJANSKO POROČILO ALBANIE

RIM, 31. jan. Stefani. Vrhovno poveljstvo italijanske vojske v Albaniji je izdalo včeraj sledeče vojno poročilo: Slabo vreme je oviralo operacije. Pri obhodu so naše patrole ujeli nekaj sovražnih vojakov ter zaplenile nekaj orožja.

RIM, 31. jan. Ass. Press. Italijanski glavni štab javlja, da so pri nekem patrolnem napadu zajeli več Grkov.

VČERAŠNJE NEMŠKO POROČILO

BERLIN, 31. jan. DNB. Nemško vrhovno vojno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno vojno poročilo: Med našimi vodilnimi nad angleškim očiščenjem, le vojaško letalstvo napadla industrijske naprave na vzhodni obali Srednje Anglije in v jugovzhodnem delu države. Daljnosežno topniško kopensko vojsko je obstrlevala vojaške cile v jugovzhodni Angliji. Močnejše bombniške enote so v noči od 29. na 30. januar vrle eksplozivne in požarne bombe na vojaško važne cile v Londonu. Isto noč je nasprotnik vrnil bombe na dva kraja v severozahodnem nemškem primorju. Bombe so

priletele izključno samo na naselbine, med drugim na neko delavsko taborišče. Nekaj civilistov je ubitih, nekaj pa ranjenih. Stvarna škoda je neznatna. Nemški bombnik, o katerem je včerajšnje poročilo vrhovnega poveljstva javljalo, da ga pogrešamo, se je medtem vrnil.

DANAŠNJE POROČILO

BERLIN, 31. jan. DNB. London je imel včeraj zelo nemiren dan. Podnevi do poznega večera so metale skupine nemških

letal bombe na prestolnico. Ob vrnitvi v svoje baze so bila nemška letala napadena po angleških lovcih, vendar so se vsa nepoškodovana vrnila.

ANGLEŠKA POROČILA

LONDON, 31. jan. Unp. Nemška lovka letala, ki so skušala predreti barážno mrežo pri Doverju, so bila pregnana.

LONDON, 31. jan. Reuter. Velika Britanija sinoči ni imela nemških zračnih napadov.

V Romuniji še ni povsod miru

V dveh krajih se vstajki legionarji še vedno upirajo — Po uradnem priznanju je bilo doslej aretiran h 2789 legionarjev, večinoma voditeljev

V ROMUNIJU SE NI POVSOD MIRA

CURIH, 31. jan. ZPV. Kakor poročajo iz Budimpešte, v dveh krajih Romunije odpor legionarjev še vedno ni popolnoma likvidiran. Tamkajšnjim legionarjem so se namreč pridružili tudi oni, katerim se je posrečilo pobegniti iz Bukarešte. Nad te vstaše je bila poslana vojska. Politijsko ravnanje potrjuje, da so pogromi proti Židom zavzeli za časa legionarske vstaše tak obseg, kakršnega še nikoli v zadnjih 50 letih. Samo v Bukarešti je bilo uničenih in izronjenih okoli 700 židovskih trgovin in stanovanj.

BUKAREŠTA, 31. jan. DNB. Uradno je bilo objavljeno, da so oblasti prijele v Bukarešti 106, v ostalih krajih pa 392 vstajskih legionarjev, večinoma voditeljev. Imena zaprtih doslej še niso bila objavljena. Omenja se le, da je med njimi tudi bivši prefekt bukareštanskega redarstva, polkovnik Zavolanu. Uradno poročilo zavrača govorice o grdem postopanju z aretiranimi. Vodja države je ukazal, da je treba z vsemi postopati človeško. Da se o tem lahko vsakdo prepriča, bo dovoljen dostop do ječ, v katerih so aretiranci zaprti.

BUKAREŠTA, 31. jan. DNB. — Uradno poročilo, da so mimo 106 ujetnikov v Bukarešti in 392 na deželi aretirali še nadaljnjih 2022 v Bukarešti in 269 na deželi. Vsi ti so aktivno sodelovali pri nemirih. Vojaška oblastva so zaplenila veliko množino orožja in streliva, ki so ga našli pri aretirancih. Državna policija za

javno varnost sporoča, da je aretiran tudi prof. Kantacuzine, član legionarskega gibanja, ker so našli v njegovem stanovanju v Bukarešti tajno radiofonsko oddainico, ki je delovala za upornike.

BUKAREŠTA, 31. jan. DNB. Kralj Mihail je odlikoval upravitelja države Antonesca z velikim križcem reda Karla I.

BUKAREŠTA, 31. jan. DNB. Rektorji in dekani vseh romunskih fakultet so bili zamenjani z novimi.

BUKAREŠTA, 31. jan. DNB. Antonescu je izdal uradno zahvalo vsem, ki so obdržali disciplino in red, ki se jima morajo vsi pokoriti. Vsako politično udejstvovanje je prepovedano.

Interpelacija v sobranju

SOFIJA, 31. jan. Reuter. Petnajst bolgarskih poslancev bo z demokratskim poslancem Stajnovom in nekaterimi komunističnimi poslanci predložilo sobranju spomenico z naslednjimi vprašanji: 1. pojasni naj se stališče vlade k obisku kralja Borisa v Berchtesgarnu in njegovemu razgovoru s kancelarjem Hitlerjem; 2. ali je neodvisnost Bolgarije ogrožena in kakšni ukrepi so storjeni za primer prehoda skoz' Bolgarijo ali okupacije na tujih četah; 3. pojasni naj se mislija Rooseveltovega odposlanca, polkovnika Dono-

vana po Evropi; 4. pojasni naj se stališče, ki ga bo zavzela Bolgarija v primeru zapleta balkanskih narodov v sedanjo vojno; 5. kaj je z obiskom tajnika sovjetskega kom'ariata za zunanje zadeve Sobolevom v Bolgariji in če je to v zvezi z nenapadnim paktom med Bolgarijo in sovjetsko Rusijo. V nadaljnjem delu spomenice se poudarja, da je sovjetska Rusija edina večja država v Evropi, ki lahko prepreči, da bi ne le Bolgarija, nego tudi druge balkanske države ne prišle v sedanjo vojno.

Kriza v odnoših Berlin — Vichy

VICHY, 31. jan. Ass. Press. Pariški list »Paris Soir« píše v četrtkovi izdaji v glavnem o tem, da je nadaljnje sodelovanje med Vichyem in Berlinom na dosedanj osnovi nemogoče.

VICHY, 31. jan. Unp. Pariška poročila so sinoči javila, da se bliža ponovni zlom dosedanjega sodelovanja med Vichyem in

Berlinom. Napadi na Pétainovo vlado so se pomnožili. Pariški listi zahtevajo skoro soglasno, da se sedanji zunanji minister Flandin umakne iz vichyjske vlade.

VICHY, 31. jan. Reuter. General Weygand je dospel v Bon v Alžiriji, kjer je bil od prebivalstva navdušeno sprejet.

Leto 1941 bo odločilo vojno

Govor Adolfa Hitlerja ob proslavi osemletnice prevzema oblasti v Nemčiji — Napoved važnih vojnih dogodkov v letošnjem letu

BERLIN, 21. jan. ZPV. Včeraj je slavila Nemčija osemletnico prevzema oblasti po nacionalnih socialistih. Ob tej priliki je imel popoldne v Sportni palači v Berlinu govor Adolf Hitler, katerega je uvodoma pozdravil propagandni minister dr. Goebbels. Uvodoma je govoril Hitler o vzrokih svetovne in sedanje vojne in omenjal že večkrat navedene razloge, znane zlasti iz njegovih prejšnjih govorov. Govoril je o 300letnem nasilnem ustvarjanju velikobritanskega imperija v času, ko se je nemški narod izgubljal v verskih in drugih notranjih bojih. Cilj Anglije je bil ustvarjati ravnotežje na evropski celini, to ravnotežje pa je dejansko pomenilo zaslužjevanje Nemčije. Nova Nemčija je to ravnotežje porušila. On sam si je prizadeval, da bi se dosegel s Francijo in Anglijo sporazum na podlagi mirne revizije v smislu nemških težnj, a za to ni našel na nasprotni strani razumevanja. Tudi po padcu Poljske je Franciji in Angliji ponudil mir in Angliji celo še po zlomu Francije, a spet brez uspeha. Dalje je risal socialno zaostalost Anglije in navajal tu razne okoliščine.

Prehajajoč na sedanje stanje je dejal, da stoji sedaj Nemčija na vsem evropskem kontinentu in se od tu ne da odstraniti. Ko bo sledil odločilni udarec, bo Anglija šele spoznala, kaj nemška moč premore. Nemčija je do vseh podrobnosti preračunala vse možnosti sovražniških akcij in tudi vprašanja ameriške pomoči. Pripravljena je na vse eventualnosti. Nemčija ni nasprotna Ameriki. Če se bo pa vmešavala v evropske zadeve, bo Nemčija na to odgovorila hitro. Vsaka ameriška ladja, ki bi v oboroženem spremstvu ali brez njega hotela v Anglijo, bo torpedirana. Če hoče kdo Nemčijo uničiti, se mu bo zgodilo kar zasluži. Kot smešno je dalje označil vsako sovražno upanje o možnosti revolucije v Italiji. Prej se lahko zgodi, da bo nastala revolucija kje drugje. Italijanski narod bo ostal neomajno zvesto na strani Mussolinija, prav tako kakor nemški na Hitlerju.

Nemčija bo udarila Anglijo povsod tam, kjer jo bo lahko zadela in kjer bo njenih ob nobeni priliki pobene možnosti. Začasni nemški zavezniške itanje še nikakor ne dokazujejo, da bi mogli propasti. — Kje naj zadenejo Nemčijo? Morda na Balkanu? Morda kje drugje? Nemčija je pripravljena na vse, in je za vse dovolj močna in zmaga je njena. — Smešno je tudi upanje ugonobiti Nemčijo z lakoto in pomanjkanjem surovin. Nemčija je davno pred vojno mislila na to in izvedla svoj gospodarski načrt, katerega nasledke Anglija lahko sedaj vidi. Lakota bo pokončila prej Angleže kakor Nemce. Še manj bo opravila propaganda.

Nemški narod bo šel z njim do konca. V novo leto stopa z oboroženo silo, kakršne še ni imel v svoji zgodovini. Na morju se bo spomlad pričela podmorniška vojna. Sovražnik bo videl, da Nemčija teh mesecev ni prešpala. Prav isto bo pokazalo nemško letalstvo. Nemško orožje bo izsililo odločitev tako ali tako. — Nemška vojna produkcija je že dosegla vse tisto, kar imajo drugi šele v načrtu. Leto 1941. bo postalo zgodovinsko leto novega reda v Evropi. Uničena bo tiranija gospodujočih narodov in ustvarjena podlaga za sporazum narodov. Židovstvo b za vselej odigralo svojo vlogo. Govoreč o žrtvah, je dejal, da so sorazmerno majhne, a prizadeti naj bodo deležni vse ljubezni in hvaležnosti. V svojem velikem duhu bo Nemčija dosegla zmago. Bog Nemčije ne bo zapustil, za to vsi molijo.

BERLIN, 31. jan. DNB. Ves nemški tisk se bavi z včerajšnjim Hitlerjevim govorom, v katerem je dal parole za odločilno bitko. Nemški tisk posebej naglašja „sigurnost zmage, ki je dominirala v besedah vodje Nemčije“. Posebno poudarjata tisk oni stavek, v katerem je vodja rajha napovedal za pomlad začetek podmorniške vojne. Dalje se naglašajo besede o socialni zaostalosti Anglije ter o no-

vi izgradnji Evrope na bazi socialne pravičnosti po sedanji vojni. „Hitler je pokazal, koliko vere in zaupanja tiči v nemškem narodu. Mi smo oboroženi in pripravljeni na končni spopad“ — piše tisk. „Vemo, da je bitka težka, toda zanjo je pripravljeno vse. Hitlerjeva sinteza o tem, kaj je Nemčija doslej vse storila, je končna zmaga. Vse, kar je včeraj govoril, je prežeto z resnostjo človeka, ki se zaveda svetovnogodovinske odgovornosti svojih besed in dejanj.“

RIM, 31. jan. Stefani. Italijanski listi poudarjajo, da je Hitlerjev govor naglasil ogromen pomen sedanjega časa in solidarnost z Italijo, ko bo bratstvo orožja

privedlo do zmage. Prihodnji meseci bodo prinesli odločilne dogodke, ki bodo vtisnili pečat v zgodovino.

NEW YORK, 31. jan. Reuter. Izdaje newyorških listov poročajo iz Hitlerjevega govora samo one točke, ki se tičejo Amerike. Radio komentariji so obeležili te Hitlerjeve besede o uničenju ameriških ladij ter napovedujejo za pomlad napad na Veliko Britanijo.

WASHINGTON, 31. jan. Reuter. Komentariji Hitlerjevega govora dobivajo v USA svoje prve odmeve. Tako je senator Carter Glass v odhodu za zunanje zadeve izjavil: »Hitlerjeve besede, da bo uničil vse ameriške ladje nam povedo, da moramo zdaj mi začeti prvi uničevati.«

Rooseveltov govor na rojstni dan

WASHINGTON, 31. jan. DNB. Ob rojstnem dnevu predsednika Roosevelta so bile po vseh državah organizirane dobrodelne prireditve v korist pobijanja otroške paralize. Roosevelt je imel ob tej priliki kratek govor po radiu, v katerem je naglasil, da letošnji rojstni dan ni v popolni sreči, ker nihče ne more biti danes na svetu srečen. Vendar so Američani mnogo srečnejši od ostalih narodov. V ameriških vaseh in mestih še vedno gori

lučka miru. Smeh godbe odmeva od ene obale do druge, vsak leže v miru k počitku. Amerika goji simpatije do vseh svobodnih narodov na svetu in izraža svoje upanje, da bodo tudi oni, ki so slabi in brez pomoči, imeli pravico, da normalno sodelujejo v življenju narodov.

WASHINGTON, 31. jan. Unp. Svoj 59. rojstni dan je prebil Roosevelt v službi, kakor vse ostale dni. Ob 13. uri je bil spet v Beli hiši pri običajnem poslu.

Pripravljenost v Angliji

CURIH, 31. jan. ZPV. Kakor poročajo iz Londona, so vse vojaške edinice v Angliji že drugi dan v stalni pripravljenosti. Na poučenem vojaškem oblastvu je bilo včeraj rečeno, da je nevarnost invazije na britansko otočje, ki obstaja že dolgo, sedaj zelo resna. Vendar mislijo v Londonu, da bodo Nemci skušali zasedeti najprej Irsko ali Island, oboje oba otoka, preden se bodo odločili tudi za neposredni napad na Anglijo. S tem naj bi odvrgli angleško pozornost od mesta glavnega napada.

Nemčija napade Mehiko?

WASHINGTON, 31. jan. Unp. Bivši ameriški poslanik med svetovno vojno v Berlinu, Gerard, je izjavil, da bo Nemčija v primeri zmage nad Veliko Britanijo napadla Mehiko.

WILLKIEVA POTOVANJA

LONDON, 31. jan. Ass. Press. Wendel Willkie je izjavil, da bo obiskal Coventry, Manchester, Sheffield in Birmingham ter si ogledal razdejanja. Sredi prihodnjega tedna se bo vrnil v USA.

RATIFIKACIJA NEMSKO-SOVJETSKEGA SPORAZUMA

MOSKVA, 31. jan. Tass. Sporazum glede obmejnih in pravnih zadev, sklenjen med Nemčijo in sovjetsko Rusijo 28. sept. 1939 in 31. avg. 1940 je bil danes s strani Molotova in von Schulenburga ratificiran.

GENERALNI KOMISAR JAVNE VARNOSTI V SSSR

MOSKVA, 31. jan. Tass. Predsedstvo vrhovnega sveta SSSR je imenovalo ljudskega komisarja Berija za generalnega komisarja javne varnosti.

INONI NA INSPEKCIJI

CARIGRAD, 31. jan. Reuter. Predsednik republike Ismet Inoni je zapustil prestolnico in odpotoval v vzhodno Anatolijo na inspekcijsko potovanje. Obiskal bo mimo drugih mest tudi Erzerum.

HOPKINS NA DVORU

LONDON, 31. jan. Unp. Kralj Jurij VI. in kraljica Elizabeta sta sprejela v Buckinghamski palači Rooseveltovega osebnega opazovalca v Angliji, Hopkinsa in ga pridržala na obedu.

ARGENTINSKO LETALSTVO

BUENOS AIRES, 31. jan. DNB. Prvič je argentinsko vojno letalstvo postavljeno pod poveljstvo generala, pomorsko vojno letalstvo pa pod kontrolo kontraadmirala. V argentinskih vojaških krogih poudarjajo pomen tega akta. Vlada hoče imeti tudi v zraku Argentine močno obrambo.

BANKET PRI TELEKIJU

BUDIMPEŠTA, 31. jan. Havas. Predsednik vlade Teleki je priredil na čast nemški, italijanski, japonski in jugoslovanski delegaciji, ki so bile navzoče pri pogrebu grofa Csakyja, svečan banket.

POSŁANIK USA V BUDIMPEŠTI ZAMENJAN

BUDIMPEŠTA, 31. jan. Havas. Dosedanji ameriški poslanik v Budimpešti bo odpoklican, na njegovo mesto bo prišel poslanik USA iz Lisbone.

TURŠKI POSŁANIK SE VRAČA V BERLIN

ANKARA, 31. jan. DNB. Turški poslanik v Berlinu, ki je že dalje časa na posvetovanjih v Ankari, se vrača v Nemčijo.

ZIVEŽ IN ZDRAVILA ZA GRČIJO

NEW YORK, 31. jan. DNB. Newyorško loko bo sta zapustil jutri grška tovorna parnika »Casandra« in »Lurdis«. Vozila v Grčijo živež in sanitetni material, ki ga je zbral ameriški Rdeči križ. Vrednost tovara cenijo na blizu milijon dolarjev. Smer vožnje ni znana.

PREPREČITEV STAVK V USA

WASHINGTON, 31. jan. Havas. Predložen je poseben zakon, ki ima nalogo, preprečiti vse štrajke v ladjedelnicah in tako povečati avtoriteto vlade v sporih med delodajalci in delavci.

EKSKRALJ KAROL PROTESTIRA

SEVILLA, 31. jan. Reuter. Rivši romunski kralj je poslal generalu Francu protestno brzojavko, v kateri med drugim pravi: Do skrajnosti sem nejevoljen nad postopanjem vaših oblasti, ki mi ne dajo dovoljenja za odhod iz Španije. Počakati hočem še tri dni, nato bom izvajal konsekvence ter odpotoval na Portugalsko.

MEHIŠKI POSŁANIK POZVAN IZ USA

MEXICO CITY, 31. jan. Mehiški poslanik v Washingtonu je bil nujno pozvan domov, da bo poročal o pogajanjih in dobil nova navodila glede dokončne ureditve petrolejskih, agrarnih in drugih vprašanj, ki čakajo rešitve z USA.

SNEG NA ŠKOTSKEM

LODNON, 31. jan. Reuter. Vso škotsko je prekril visok snež. Vlaki imajo velike zamude. Nekemu brzovlaku je bil v zametu odtrgan jedilni voz. Tisoče delavcev je šlo na proge, da jih očisti.

Borza, Curih, 31. jan. Devize: Beograd 10, Pariz 8.1750, London 16.0750, Newyork 431, Berlin 172.50, Sofija 4.25, Budimpešta 85, Bukarešta 2.15.

Mariborska napoved. Pretežno oblačno in nestanovitno vreme. Včeraj je bila najvišja temperatura -6.0, danes najnižja -9.4, opoldne -8.0. Višina snega od včeraj na danes je narasla za 2 cm. količina padavin pa je bila 1.1 mm.

Zakaj in kako so izgubili domovino

Vsaka vas, vsako mesto je hotelo imeti odgovor na vprašanja: Ali naj zadrži begunce, ali naj jih pošlje naprej; če naj jih pošlje naprej, kako jih naj pošlje. Če ne ostanejo tam, kako naj jih hrani. Jasno je bilo, da je bilo to vprašanje nacionalno vprašanje, ki bi ga morala rešiti vlada in pa generalni štab. Nekateri lokalni uradniki so sedli v njih avtomobile in se odpeljali v Pariz vprašati, kaj naj storijo. Večina se jih več ni mogla vrniti in so njihovi uradi ostali prazni. Nekateri so pa sploh odšli brez namere, da bi se vrnili, kajti vedeli so, da so nemške čete že blizu.

Ustaviti bi bilo treba begunce

Lahko je biti pameten po dogodkih, toda naloga vlad je, da predvidevajo take dogodke, kakršni so bili v Franciji. Najprej bi morali prepovedati, da pridejo v Francijo begunci iz Belgije, Holandske in Luxemburga. Nihče v Franciji ne bi smel zapustiti svojega prebivališča brez posebnega dovoljenja. Povedati bi bilo treba ljudem, da so s tem, ko so zapuščali svoja prebivališča, samo pomagali sovražniku, kajti njegovi agenti so lahko delovali nemoteno. Povedati bi bilo treba ljudem, da morajo paziti na padalce, da morajo graditi barikade in pa da morajo metati šipe in stekleno posodo na ceste, po katerih so se sovražni motociklisti in avtomobilisti približevali.

Naloge civilistov

Vse to bi seveda zahtevalo junaštva od strani francoskih državljanov. Mislim tudi, da bi Francozi to prav radi storili, če bi jih lokalna oblastva k temu navajala in učila. Kjer koli sem hodil za frontno črto, povsod sem opazil visoko moralno francoskega prebivalstva. Treba bi bilo te ljudi pripraviti do tega, da bi branili svoje hiše in ulice v svojih vaseh, toda ko so jih vrgli v negotov pohod proti neznaniemu jugu, brez živila, in čisto posamezne člane rodbin ločili od drugih, so izgubili srce in bili dovzetni za paniko. Lahko mi kdo oporeka, da ne morejo neoboroženi civilisti ničesar opraviti proti mehaniziranim četam. To je res, toda vsak pameten človek bi moral ostati v svoji hiši, ko so prihajale čete. Tam bi bil varnejši, kakor pa na cestah, kjer so bili izpostavljeni strelom iz strojnih pušk in pa bombam. Tudi je res, da napredujoče mehanizirane čete niso imele časa, ustavljati se v vsaki vasi ter loviti žrtev.

Civilisti bi bili izredno potrebni pri uničevanju majhnih skupin motociklistov, ki so drveli naprej, da zavzamejo strateške točke, ali pa pri uničevanju prometnih zvez. Ti motociklisti so drveli z največjo brzino skozi opuščeno Francijo, ki je bila še vedno v francoskih rokah, včasih dan ali dva pred glavno skupino čet.

Strah za banke in tovarne

Reynaud je končal svoj govor pred senatom z besedami: »Verujem v čudeže, kajti verujem v Francijo«. Francijo je bilo mogoče rešiti brez čudežev. Rešiti jo je bilo mogoče celo tako pozno, kakor je bilo 21. maja, če bi vlada imela jasn načrt in pogumne ukrepe. Toda, navzlic odločnim Reynaudovim besedam so imeli ljudje, ki so darovali »stranko miru«, zelo veliko besedo. Ti so podminirali avtoriteto ministrskega predsednika ter silili vlado, da prosi za premirje v brezupni nadi, da bodo še rešili svoje banke, svoje tvornice, svoje hiše in svoje rodbinsko življenje.

Več činiteljev je pomagalo pri kapitulaciji, toda glavni je bil nered beguncev. Prvi odločen ukaz, da se morajo begunci umakniti s cest, je bil izdan šele 16. junija, torej nekaj dni preden je prišla kapitulacija in cel mesec potem, ko so Nemci predrl Meuseuo. Toda, tedaj je bilo že prepozno. Ko so pribražili skozi Francijo ter porabili vse svoje zaloge živil in petroleja, so se ti begunci znašli okoli vlade v Bordeauxu.

(Dalje)

Abesinija v tretji vojni za svobodo

Po z omu pr. Adui rehabilitaci'a Italije z vkorakanjem Badoqlia v Adis Abebo — Pet let kasneje negušev poizkus, da znova zasede prestol svojih prednikov

N čelu 10.250 italijanskih vojakov in 585 častnikov, ne vračunajoč sem domačinske čete askarov, je vdrl general Baratieri iz Eritreje v Abesinijo. Na bojišču pri Adui je obležalo 4820 njegovih borcev, med njimi generala Dabormida iz Arimondi, 1650 mož, med temi 70 častnikov z generalom Dabormido na čelu je moralo položiti orožje. Askari, ki so sodelovali v bojih, so bili skoro popolnoma pobiti, 3000 mož so odvedli Abesinci v ujetništvo. Italijanska ekspedicijska vojska je izgubila 70% svojih mož.

Takšen je bil uničujoč rezultat bitke pri Adui. Bil je svetel dan za Menelika, dan žalosti za premagance. V Rimu je vest o porazu delovala kakor bomba. Posut s prahom in izmučen od dolge poti na umiku je Baratieri poslal žalostno novico brzojavno v Rim. Odkrito je priznal poraz, izgovarjal se je pa na nediscipliniranost moštva.

Prva posledica poraza pri Adui je bil odstop Crispievega ministrstva. Očitati so mu nepotrebne žrtve v kolonialni vojni. Druga žrtev je bil general Baratieri, ki mu je še med umikom dospevala brzojavka, da je razrešen svoje službe v Eritreji in da se mora oglašiti v Rimu. Vrhovno poveljstvo eritrejskih čet so izročili generalu Baldisseri. Vojaško sodišče je Baratierija prostilo vsakršne krivde.

Italijanska vlada je že 8. marca 1896 poverila generala Baldissero v vodstvom mirovnih pogajanj z Menelikom. Ta so se zelo zavlekla in so bila šele 26. oktobra 1896 v Adis Abebi podpisana. V Rim je potoval ras Kammonen kot poseben poslanik Menelikove vlade.

Italijanske interesne težnje po Abesiniji so po porazu pri Adui seveda prenehale. Italija je morala v miru priznati popolno neodvisnost Abesinije. Ureditev mej in trgovinskih stikov med obema državama je bila pridržana kasnejšim pogajanjem, ki so prišla do zaključka šele l. 1900 odtodno 1906. Tedaj so tudi bile določene dokončne meje med Abesinijo in Eritrejo ter Italijansko Somalijo.

Minilo je potem štirideset let. Na meji Eritreje so znova zagrmeli topovi. To pot je Mussolini sklenil, maščevati greh kolonialne zgodovine Italije po porazu pri Adui. Pod vodstvom generala de Bona so vdrl v abesinsko pokrajino Tigre italijanske čete, z domačimi askari na čelu prav tam, kjer je pred 40. leti prodiral v notranjost nesrečni general Baratieri. Boji so bili sprva zelo hudi, v gorati deželi je ofenziva de Bona zastala. Bil je zamenjan, vodstvo okupacijske vojske je prevzel Badoqlia. Dobro opremljena italijanska armada, podprta z močnim letalstvom in tanki, je premagala abesinski odmor Haile Selasie, ki daleč ni bil kos Menelikovi strategiji. Tudi ni imela njegova vojska one opreme, ki je za bojevanje v moderni bojih nujno potrebna. Abesinsko nebo je bilo brez letal, vojska ni imela tankov. Zmagovite Badoqlijeve čete so vkorakale v Adis Abebo, neguš je moral bežati. Vstajške

General Papagos svojim borcem

Glavni poveljnik grške vojske, general Papagos je poslal kralju Juriju II. brzojavko, v kateri je poudarjal, da je grška vojska ob smrti Metaxasa zbrana ob svojem vladarju. Nadaljevala bo z isto nezlomljivo voljo boji za svoja svetišča in ognjišča v znamenju istih načel, ki jih je izpovedal veliki Grk Metaxas.

Svoji vojski je naslovil Papagos na slednje povelje: »Z globoko bolestjo vam sporočam smrt predsednika vlade Joana Metaxasa. Po trimesčnih bojih posvetite nekaj misli v molitvi za pokoj duše velike zgodovinske osebnosti, ki je vse sile in napore posvetila domovini, posebno vojski, kjer je ožgala rodno obrambo. Stojte ob strani svojemu kralju na dolgi in težki vojni in neizmisljivosti sveta zgodovinskega dela, ki ste ga prevzeli v obrambo domovine. Imamo samo eno misel in cilj: vse za volno do končne zmage!»

čete so se umaknile v gorati svet okrog Tanskega jezera, kjer so njih celice ostale do danes.

Italijani so očistili deželo in preselili vanjo blizu 200.000 oseb iz domovine. Popravili so ceste in zgradili nove. Upali so, da bodo iz Abesinije, za katere osvoboditev so vrgli mnogo milijard denarja, napravili donosno kolonialno zemljo, tako v poljedelstvu, kakor rudinstvu. Toda, za takšna pionirska dela je treba dolga desetletja miru, ki so pa bila presekana z vstopom Italije v sedanjo vojno. Abesinija je kakor vsa kolonialna posest Vzhodne Afrike odrezana od Italije, angleški ofenzivni sunki v raznih smerih so spravili ta svet v zelo kočljiv položaj. Spet so se oglašili bobni po abesinskih gorah. Haile Selasie je vkorakal v deželo, ki jo je moral zapustiti pred petimi leti. Ali bo spet zasedel prestol svojih prednikov, ali se bo spet obnovila druga samostojna država na črni celini, bo pokazal nadaljnji razvoj sedanje vojne, ki postaja vedno bolj vroča v tekmovalstvu za novo lice sveta.

Stimson:

Premoč na morju in v zraku

bo spravila nasorotnika na kolena — Roosevelt lahko dovoli tudi vojnim ladjam soremstvo konvojev v Anglijo

V zvezi s Hitlerjevim opozorilom na naslov Amerike, da bo vsaka ameriška ladja, ki bi se pojavila v angleških vodah potopljena, je zelo zanimiva izjava, ki jo je po poročilu »Associated Pressa« dal vojni minister USA, Stimson.

Najprej je opozoril člane zunanjepolitičnega odbora senata na položaj Italije v vojni v Albaniji in Afriki, na stanje v Romuniji in na Daljnem vzhodu ter naglasil, da »je morala angleškega prebivalstva ostala doslej nedotaknjena. Čas dela z Veliko Britanijo in razen časa ni danes važnejšega činitella, kakor je prevlada na morju in v zraku. Brez prevlade na morju in potrebnih zračnih sil, ki varujejo ladje in njih operacije, ne more biti govora o zmagi sil osi. Nasprotno, če se obdrži premoč na morju in dobijo še

Zbiranje vojske v Belgijskem Kongu

Francoski general Catroux, najintimnejši sodelavec generala de Gaullea, je organiziral v Ekvatorialni Afriki vojsko, ki bo posegla v afriške boje. Pripravljena je na močno ofenzivo v južni Libiji, kjer že operirajo de Gaulleove čete. Odelek, ki je prodril do oaz Larsuka in Getrona, je le predstraža te vojske.

Belgijski minister za kolonije je izjavil, da se v Belgijskem Kongu zbira močna vojska, ki bo poslana v Sudan, druga skupina se bo pa pridružila britskim četam v Somaliji in Abesiniji.

Kultura

Tendenca in umetnost

Ne bi se lotil že tisočkrat premletega poglavja slovenske književnosti, če ne bi dobil v roke dramo Stanka Kocipra »Zasad.« (Cirklova tiskarna, Maribor 1940.)

Pisec knjige je imel najboljši namen opisati politično življenje slovenske vasi, večni boj med »klerikalizmom in liberalizmom«. Gotovo mu je pred očmi lebdela Cankar s »Hlapci« in »Za narodov blagore«, toda kot pisatelj ni našel pravih odnosa do ustvarjenih oseb. Njegovo razmerje nasproti življenju je razumsko. Pozitivni značaji ga razgrejejo, negativni pa izzevajo neumetniške izpade. Stanko Kociپر, ki si je dovolil take izpade, mora biti prevečen o notranji neresničnosti svojih oseb (posebno negativnih) in se zaveda, da je vse izmišljeno. V tem se je pisec ponesrečil, tekst in ne more biti niti medel odsev Cankarjevih obravnav političnega življenja. Sanje v realni umetnosti so se spreminile v subjektivno burko, ki je nastala v boleštni miselnosti. Res je, da je drama še kolikor toliko dobra slika iz časa »pofovske« strahovlade, toda o umetnini ne more biti govora. Sicer pa menim, da se drama ne pteguje za bogve kakšno mesto v slovenskem nišmarstvu.

Namen g. Kocipra je jasen: »... da je igra pisana vprav za naše grenke, bolne dni, da malega slovenskega človeka dvigne iz nezdržnega obupa in nevredne otopelosti, da v njem vzbudi vsemočno, nujnostno zavest slovenstva in katolištva«. Drama ima torej moralen nauk, da je v katoličanstvu rešitev. V tem spornost na mohorjanskem, toliko hvaljenega pripovednika Frana Jakiča. Značaji so značilno risani, beli s prijaznostjo, črni s sovražstvom. Zanimiva je simbolika imen: vodnik katoliške mladine je Križan, vodnik liberalne pa poslanec Grdun. Pač zgodba o pridnem lasezku in hudobnem Mihcu — kakor v pravljici. Vendar je tako počenje v pravljici razumljivo, zakaj tam je potrebna ostra karakterizacija med svetlobo in temo, med do-

brezje v zraku, tedaj bi se povečal pritisk na obrambno in napadalno moč osi, katere vojske ne bi mogle neomejen čas vzdržati nad svojo oblastjo niti zasedene kraje v Evropi. Zato je torej treba za zmago v sedanjih vojni polagati največjo važnost premoči na morju in v zraku. Kdor to dvoje poseduje, ta bo prej ali slej prisilil nasprotnika na kolena. Kadar se bo pa začel poraz, tedaj mu bo sledila lavina in se razvijala mnogo hitreje, kot so to predvidevali defetisti.»

Po tem govoru Stimsone je ameriški senat osvojil štiri dopolnilne predloge za pomoč Veliki Britaniji. Stimson je na izrecno vprašanje še dostavil: »V novi redakciji zakona za pomoč Veliki Britaniji se ne dovoljuje vojnim ladjam USA, da spremljajo konvoje v Anglijo, toda ta dopolnilni stavek ne vpliva na obstoječa pooblastila Rooseveltu, da ukaže vojnim ladjam, naj spremljajo transporte ladij v Veliko Britanijo.«

Poljski maršal Rydz Smigly je srečno ušel iz Romunije. Ustavil se je v Carigradu in pri poljskem poslanstvu v Ankari. Zdaj je v Palestini.

Prišlo bo do novega Vittoria Veneta, piše tržaški »Piccolo«. Razporeženje s Piave v Italiji narašča. Prišlo bo do uspeha prej, nego to misli Velika Britanija.

Podaljšanje kadrovskega roka od 180 na 360 dni predlaga švedski vojni minister.

O dr. Kulovcu piše »Deutsche Allgemeine Zeitung«, da »je njegov cilj, ostvaritev široke upravne avtonomije Slovenije. V zadnjih dneh se je dr. Kulovec tako jasno izrazil kot čuvar političnega kurza dr. Korošca, da se njegova akcija v sedanji vladi ne bo smela podcenjevati. Dr. Kulovec bo skoro dal iniciative, ki bodo okrepile in konsolidirale notranje prilike v Jugoslaviji.«

Za pomočnika prosvetnega ministra je imenovan Mita Dimitrijevič.

Bolgarski kralj Boris je praznoval 48. letnico svojega rojstva. Po zaslugi pok. kralja Aleksandra in s sodelovanjem kralja Borisa se je začela v odnosih med Jugoslavijo in Bolgarijo nova doba, katere glavni sad je bila pogodba o večnem prijateljstvu med obema državama.

1500 nemških letal je v Italiji. Njih glavna oporišča so Bari, Sirakuza, Katanja in Trapani. Z njimi je prišlo več protiletalskih baterij ter oddelkov čet iz Norveške.

12 nemških ladij operira v vodah Tihiega oceana. Imajo po večini japonska imena in plovejo pod japonsko zastavo. Na ladjah so štiri in osemcolni topovi, protiletalski topovi, torpeda in letala.

Zaradi špijonaže so bili obsojeni v doživljenjsko ječo danski podpolkovnik Oerum, poročnik Jessen, dva podporočnika in en vojak. Podpolkovnika so aretirali na nemških tleh.

Sestdeset divizij za vdor v Anglijo

Nemške vojne sile so razmeščene takole: 15 do 20 divizij je na Holandskem, 60 do 80 divizij v Franciji, 5 do 6 na Norveškem, 3 do 4 na Danskem. Ob vzhodni meji ima Nemčija blizu 60 divizij, 20 ali 21 jih je v Avstriji in na Češko slovaškem, v Romuniji jih je 10, blizu 200.000 mož. Ostale sile so po nemških garnizijah v notranjosti, blizu mej. Ob oboji Kanala je pa pripravljenih 60 elitnih divizij ali 1.200.000 mož za prvi vdor v Veliko Britanijo.

»Manchester Guardian« prinaša glede na vesti o pripravi za invazijo Nemcev v Anglijo poročilo o razporeditvi nemških oboroženih sil in pravi: »Nemčija je pripravljena vreči v boj tri milijone vojakov. Ni še jasno, v kateri smeri namerava Nemčija udariti, ali proti vzhodu, ali proti zahodu. Po mišljenju strokovnjakov je imela Nemčija lani v ofenzivi 210 divizij po 20.000 mož. Vsega ima tedaj Nemčija na razpolago pet milijonov mož, med temi 10 do 12 oklepnih divizij.

tajil resničnost. Ker pa je resničnost več od resnice, je to delo podobno delu zdravnika, ki bolni ud sicer ozdravi, toda zastrupi telo. Kar je storil Kociپر in kar stori vsako tako tendenčno delo, je umetnosti čisto nasprotno. To ni življenje, temveč blatenje. Pisca ne zanima človečnost, temveč mu gre za nekaj bolj določenega: za liberalstvo in klerikalstvo. Da da duška svojemu svetovnemu nazoru in slepemu sovraštvu do nasprotnikov, ni še potrebno, da napiše dramo. S tem nas prepriča o ravno nasprotnem, kakor si je najbrže želel.

Take literature je pri Slovencih v zadostni meri, če se omejim samo na bolj slavljene pisatelje: v njih srečamo moralno pridigovanje in slepo politično sovraštvo do vsega, kar ni enakomisleče z avtorjem dela. Med prve prištevam kot značilen pojav Pregljeve »Božje mejnike«, kjer poteka življenje samo iz sebe in ga poganja dobesedno sama božja previdnost in dobrota — prav kakor so posegali bogovi v življenje grških junakov in Jehova v življenje Izraelcev. Tu nas Pregelj prepriča, da bralec pričakuje, da bo vsak greh takoj in očitno kaznovan, vsaka dobrota nemudoma in obilo nplačana. Med druge bi prištel Čufarjev »Polome«, dramo preprostega pristaša, ki vidi samo svetlobo in temo, zato »šimta« in tolče po kapitalistih, ljubimkanju v pisarnah, po nezvestobi gosposkih žena, po kupovanju in zadrževanju delavskih plač. Niegovi delavci pa so brez izjeme izmučeni trpin, ki trpe, četudi je pravica na njih strani. Tretja stran take literature pa je Levstikova »Pravica kladiv«, kjer dokazuje v stopetdeset strani obširni povesti svoje prepričanje: biti klerikalec, pomeni ne biti človek in človek biti, pomeni biti liberal.

V tem se mi zdi Kociprov »Zasad« enakovreden Levstikovi stori. Da se določno izrazim: »Pravica kladiv« je dobila dvoično »Zasad«. Obe knjigi dokazujeta vsaka svojo tezo v »liberalizmu in klerikalizmu«. Četudi sta si tako nasprotni po moralnem nazoru, ki u preveča od prve do zadnje strani, sta vendar tako blizu in v ozkem sorodstvu po svojem žurnalističnem obdelovanju snovi in prenapeti banalnosti. Z. Z.

Gosnodarske vesti

Preskrba obratov in zavodov z moko

Banovinski Prehranjevalni zavod je izdal navodila glede preskrbe obratov in zavodov z moko. Bolnišnice in zdravstveni zavodi dobijo pri občinskem preskrbovalnem zavodu nakaznice in bone za količino, ki jo potrebujejo. Z obratnimi nakaznicami lahko kupujejo bolnišnice v vsaki trgovini in pekarni, ki ji pa je dolžan obč. prehr. urad nadoknaditi prodane količine iz svojih rezerv. temu pa Prevod. Človekoljubni, dobrodelni zavodi prejmejo obratne nakaznice za količine, ki pripadajo osebnosti, ki je v popolni oskrbi. Prav tako jetnišnice, poljševnice in pod. Javne kuhinje in dijaške prejmejo obratno nakaznico za količino, potrebno po njihovi izjavi za prvih 14 dni, v februarju. Pozneje pa le toliko, za kolikor niso zbrale od gostov odrezkov, ki so jih dolžne pobirati. Kuhinje, ki ne dajejo rednih kosil, lahko poslujejo le z odrezki ter ne dobe obratnih nakaznic.

Pekarnam dodelijo obč. prehr. urad iz redne kvote potrebne za redno obratovanje v prvem tednu. — Poleg tega dodeli okrajni prehranjevalni odbor vsaki pekarni, ki peče luksuzno pecivo, obratno nakaznico in bone za določeno količino moke iz kontingenta za luksuzno pecivo in sicer na predlog in s posredovanjem pristojnega obrtnega združenja v breme za okraj določenega kontingenta. Pekarne obnavljajo svoje zaloge s predložitvijo odrezkov na osebne nakaznice za kruh in moko, bonov, izdanih na obratne nakaznice in s pribitkom 2% na to količino iz naslova razpršitve in kvara.

Gostinskimi obrati (gostilnam, bifejem, mlekarnam, slaščičarnam) izdajajo pekarni kruh proti začasnemu potrdilu o prejemu kruha. Ta potrdila opravičijo gostinski obrati tedensko z odrezki od osebnih nakaznic za moko in kruh, z boni lastnih in prejetih obratnih nakaznic in z 2% pribitkom iz naslova kvara in razpršitve. Na enak način dobivajo gostinski obrati moko od trgovin na debelo in drobno. Gostinski obrati razen slaščičarn, so dolžni pobirati od svojih gostov odrezke od osebnih nakaznic za kruh in moko, kjer je to mogoče. Zaradi kritja primanjkljaja za primere, kjer to ni mogoče, se dodeli gostinskemu obratu, ki prodaja kruh in moko, v breme za to določenega kontingenta obratna nakaznica in določeno število bonov. To količino določi okrajni prehranjevalni odbor na predlog in posredovanjem pristojnega obrtnega združenja v breme za okraj določenega kontingenta.

Slaščičarnam določi okrajni prehranje-

valni odbor z obratno nakaznico in boni količino moke do katere so upravičene. Kočam Slovenskega planinskega društva dodeli obratne nakaznice in bone s posredovanjem predsedstva tega društva Banovinski prehranjevalni zavod.

Obratom se bodo dodelili naslednji kontingenti moke: a) gostilnam, bifejem, mlekarnam: 5 vagonov mesečno; b) pekarnam za luksuzno pecivo: 2,5 vagona mesečno; c) slaščičarnam: 2,5 vagona mesečno.

Izvajanje uredbe o racioniranju kruha in moke na deželi

Prejeli smo dopis, ki opisuje težave, nastale na deželi pri izvajanju nove uredbe v racioniranju prehrane z moko in kruhom ter med drugim navaja:

V mestih se je ta uredba pripravila s posebnimi vprašalnimi polarni, v katere je vsak družinski poglavar — seve pod lastno odgovornostjo — vpisal vse potrebne in podrobne podatke. Pri nas imamo začasno le seznane, po katerih deli moko trgovec, ki nam je bil določen. Prav v mariborski okolici smo moko in kruh večinoma kupovali v Mariboru ter je zato pač težje ugotoviti, koliko znaša naša potrebna množina moke ali kruha. V zadregi so tudi naši obč. prehranjevalni odbori, kajti čisto manjka dovolj v tej smeri le količjak izkušenih sodelavcev, povrh jim je pa težka odločitev.

SVETOVNA ŽETEV KORUZE

Mednarodni poljedelski institut v Rimu je objavil podatke o pridelku koruze v nekaterih državah, ki pridelajo največ koruze na svetu. Podatki so pomanjkljivi, ker ne obsegajo niti sovjetskega, niti argentinskega pridelka. Manjša lanska žetev v Romuniji je predvsem posledica odcepitve Besarabije in Bukovine. V dolni razpredelnici so navedeni podatki v 1000 mtc.

država:	1940	1939	1923-38
USA	618.150	665.287	532.681
Kanada	1.524	2.057	1.715
Jugoslavija	50.000	40.456	46.910
Romunija	40.090	51.567	41.502
Madžarska	29.040	23.345	23.061
Bolgarija	—	8.900	8.124
Mandžukuo	34.066	24.600	20.048
Turčija	7.280	7.411	5.583

g. Pogajenja z Italijo se bodo vršila v Rimu. Stalni jugoslovansko-italijanski odbor se bo sestel že začetkom februarja.

Slaščičarnam so dodeljeni okrajni kontingenti le za mesta Ljubljana, Maribor in Celje. Slaščičarne v ostalih okrajih morajo šele zaprositi preko okraj. prehranjevalnih odborov za dodelitev okrajnih kontingentov z navedbo obsega obratovanja. Ta moka se ne šteje v redno mesečno kvoto, ki pripada okrajem in občinam.

V februarju se bodo uporabljale še začasne obratne nakaznice in boni, pozneje na bo Prevod izdal tiskovine.

kdo in kako dolgo naj uživa nakaznice za moko in kruh. Razen tega se tozadevne odredbe šele sproti ustvarjajo in objavljajo, ljudstvo samo pa nima dovolj prilike, da bi se jasno poučilo v vseh določilih. Nekateri občine se opirajo na nedeljske razglase pred cerkvijo, druge na razglase — nabite na občinsko tablo, tretje spet pošiljajo zastopnike občine po hišah in vaseh itd. Zato v vseh občinah delo različno funkcionira. Nekateri občine so moko že delile, nekatere še ne. Različno so oskrbljene tudi z množino moke. Napačno pa je, jemati za merilo pravice do nakaznic za moko le velikost zemljiške posesti. Pri smotni aprovizacijski akciji bo treba več upoštevanja dejanskih razmer, posebno še v krajih, ki so trpeli zaradi vremenskih neprilik!

g. Definitivna odkupna cena za lamsko slaščorno peso je določena z odlokom finančnega ministrstva: za 100 kg dobavljene pese tovarni v Osijeku prejmejo proizvajalci 34,43 din, tovarna na Čukarici plača 35,52 din, tovarna v Belju pa 33,65 din.

* Senzacija za dame! Dame so imele do sedaj silne neprilike s finimi nogavicami. Komaj so jih obule, že je petlja (zanjka) izpuščala. Nemški tekstilni industriji se je po dolgoletnem prizadevanju posrečilo iznajti preprato „Nimela“, kateri onemogoča vsako spuščanje zanjke. Nogavice so sedaj zelo drage, med moškim in ženo so vedni prepričani zaradi velikih izdatkov za nogavice. Temu se sedaj lahko izogne, ako se redno uporablja „Nimela“ za prepratanje nogavic. Vsa potrebna pojasnila dobite v strokovnih trgovinah in drogerijah.

g. Za novelizacijo uredbe o parafinu se zavzema peticijski, ki so jo odposlali nekateri mariborski gospodarski krogi dr. Andressu. Peticijski pravi, da je treba dovoliti registracijo tudi podjetjem, ki v l. 1938. do 1940. niso niti direktno niti indirektno uvažali parafina, temveč so ga kupovali pri domačih trgovcih ali so se ustanovila šele po l. 1938 ali se šele ustanavljajo. Znižati naj se tudi kavgija 30.000 din. Komisijske pregledne naj izvršujejo prvostopne oblasti.

Drobnice

n. Pet delavcev je našlo smrt v borštem rudniku pod velikim blokom rude, ki jih je zasula med delom. Sestega so rešili, le z lažimi poškodbami, ker se je zatekel slučajno pod vagonček.

n. Slaven hrivec je 62letni Panta Filipović iz Respe, ki je imel v Bitolju svojo brivnico ter bril tudi kralja Petra I., kralja Aleksandra I. in Atatürka.

n. Zgrajena je moderna banovinska bolnišnica v Štipu za 4.800.000 din, ne všteti stroške za opremo.

n. Med zimskim spanjem je obiskala šterklja medvedko Mažo v beograjskem zoološkem vrtu ter njej in „soprogu“ Marku podarila nekaj naraščaja, Beogradu pa novo senzacijo.

n. Beograjski potrošnje največ za alkohol, najmanj pa za moko. Letno ponijejo 17,5 milijonov litrov vina, piva in žganja, in sicer za 647.500.000 din. Najmanj popijejo mleka, in sicer vsega komaj za 75 milijonov din.

n. 55 siromašnih dalmatinskih otrok so poslali v Zagreb, da jih dodelijo bogatim kmetom po Hrvaškem.

n. Z ločitvijo zakona je zagrozila neka tuja državljanka v Zagrebu možu, če ne bo plačal davka za njenega psa.

n. 77.216 kosil je izdala hrvatska akademika menza v Zagrebu lanskega leta.

n. Tenor zagrebske opere je poklican v bolgarsko vojsko. To je Bolgar Stojan Kolarov, ki je odšel v Sofijo na gostovanje pa se več ni vrnil. Uprava gledališča je prejela le gornjo vest.

n. Albanska motorna ladja „Elbasan“ je prispela v šibeniško pristanišče, kjer vkrcaje drva za Albanijo. Italijanska parnika „Emilija“ in „Gizela“ vkrcajata premog za Italijo.

n. 442.300 din odškodnine za padec s tramvaja je zahteval pred zagrebskim okrožnim sodiščem Juraj Bezuha, ker si je pri tem poškodoval nogo. Državno tožilstvo je obdolžilo sprevednika, toda bil je oproščen, Bezuha pa so napotili na civilno sodišče.

n. Trojčke je rodila revna kmetica Dosta Djerić v vasi Priloci pri Bhažu. V svoji siromašni kočici je imela že šestero drobnih otročičkov.

Radio

Sobota, 1. februarja

Ljubljana: 12. pisan koncert (plošče); 13.02 Ro; 17. otroška ura; 18. otroški zbor „Zvonček“; 19.25 govor bana dr. Načlačen o zimski pomoči; 20.30 pisan večer; 22.15 Ro. — Beograd: 12. zabavni koncert; 19.45 prenos z radijske razstave; 22. prenos iz kavarne; 22.50 plesna glasba. — Bratislava: 12.05 zabavna gl.; 19.40 pisan spored. — Praga: 16.30 lahka gl.; 17.20 zabavna gl.; 19.30 Gogolj-K. Weiss, „Revisor“ (opereta). — Solja: 12.50 in 17. lahka, plesna in zabavna gl.; 17.30 bolgarske pesmi; 19.50 in 21. lahka in plesna gl. Anglija: 1. 19.20 zabavna in plesna gl.; 20. večerni spored; 21.15 pisan koncert; 23.15 plesna gl. — Beromünster: 16. komorna gl.; 19.55 pisan koncert. — Budimpešta: 15.20 pisan koncert; 17.15, 22. in 23.25 plesna gl. — Nemške postaje: 13.15 pisan spored; 18.20 zabavna gl.; 21.15 zabavni koncert.

Sirite „Večernik“!

W. E. BARTHELL:

ŽENA V DŽUNGLI

Eksotični roman iz INDIJE

Beata je neskončno trudna naslonila čelo na šipo.

Agnes! Danes, ah, danes dobiti o tebi sporočilo! Na ta dan — 15. decembra. Na tvoj štirinajsti rojstni dan.

Otrok moj — kje si?

Beata se okrene. Trkanje.

Henry Forrest stopi čez prag. Beata je že pri njem, obijajoč njegovo roko.

»Govorite — kako sporočilo?« je stisnila iz sebe.

»Charamana Bhūta so pred štirimi tedni v svo njegovo drhaljo ujeli v Cawnpore in ga pridržali dva tedna v zaporu.«

»Ah!«

»Zaslišali so njega in vsakega posameznega člana njegove družine, preiskali vse njihovo imetje, toda niti najmanjšega suna nikjer.«

»Toda ona živi — moj privid me ni nalagal!«

»Živi — in on je celo prično zloglasen voditelj tolp. V krajih njegove prisotnosti pride velikokrat do velikih tatvin, toda še nikoli mu niso niti kaj najmanjšega mogli dokazati. Ali postane ta dečak z neko nenavadno spretnostjo, ali pa je resnično nedolžnejši kakor glas o njem.«

»Toda Agnes —«

»Je niso našli — tudi nobene sledi ni po njej.«

Ko se je Beata zastirnela vanj z ugaslimi očmi, je dodal:

»Charaman Bhūta in njegova družba je zopet na svobodi. Odpotoval je s svojimi ljudmi vzdolž Ganga.«

Beata je stala vsa medla. S sklonjeno glavo se je pomikala nazaj. Henry Forrest jo je podpiral in jo peljal k stolu. Težko se je sesedla.

Forrest je pritegnil stol in ji sedel nasproti. Dolgo sta molče sedela in zrla v tla.

Henry Forrest jo je opazoval; ta trpeči obraz, ta sij plavih las in ta črta njenih lakti, popolna brezupnost bledega obraza, svojevrstno trzanje in pačenje, ki ga je tako dobro poznal, napon njenih živcev, novo prebujenje volje, ogenj v očeh, dvig glave — in vprav, ko je hotela odpreti usta, da bi zopet kričnila že stokrat ponovljeni krič: »In vendar jo najdem!« ... tedaj se je sklonil naprej in jo prijel za obe roki. Čisto nežno, z vso toplino svojega čustva.

»Opustite to, gospa Beata!«

Njene trepalnice so šmile kvišku. Njen pogled je zažarel. Zopet je odprla usta,

36 zopet je stisnil njeno roko:

»Poslušajte me najprej, gospa Beata! Imenujete me svojega prijatelja — no, in vaš prijatelj vas prosi: opustite to!«

Beatin ozek obraz je zagorel v nenadni rdečici:

»Danes je Agnes stara štirinajst let!« je dejala komaj slšno.

Forrest je molčal. Strmel je v njeno glavo, ki jo je bila okrenila v stran. Kako strogo in plemenito se črtajo čelo, usta in brada proti oknu — kako lepa in življenjska je. Žgoč plamen je šinil Forrestu v obraz; strast, ki jo je dolgo obvladoval, je izbruhnila.

»Beata — tirate me v blaznost!«

Z enim skokom je bila daleč od njega. Z rokami oprtimi ob steno, upirajoča se navalu te strasti, ki je obšla drugače tako zmernega, — njegov stol je padel — stal ji je nasproti.

»Opustite to, Beata! Ne morem več gledati, kako se trpinčite! Izpodkopavate svoje zdravje! Potrošili ste svoje premoženje, ne, ne odčimavajte mi — tu je poslednji ček, ki ste mi ga bili prislili vnovčiti — pa mi ga niso. Svojo dobroimetje ste izkoristili do zadnjega pennyja. Tu — pogledajte!«

Z zaprtimi očmi se je naslonila na steno, z rokami krčevito zagreblimi v gube obleke.

»Pisala bom — svojemu stricu —«

»Vašemu stricu — od katerega ste se ločili kakor tučka? Mister Wilgard, ki je z vsemi silami poskušal preprečiti to

vaše iskanje? — Zakaj niste poslušali mene, Beata? Če bi se bili pred štirimi meseci peljali iz Dardshillinga v Balasor in se spravili s svojim stricem, bi nam bila sedaj na razpolago nova sredstva. Kar sva dosegla midva skupaj, bi dosegel tudi jaz sam! — Vedeli ste, da boste kmalu na koncu s svojim premoženjem ... Prosim vas še enkrat: odpoveste se!«

»Ne odpovem se.«

Enomerno je zvenelo — mrmranje — zagrizeno mrmranje.

Forrest je stisnil pesti in hodil z velikimi koraki po sobi.

»Blaznost! Kako za vraga si le predstavljate bodoči čas? Tu v hotelu vendar ne morete ostati — in kako za vse na svetu hočete vendar dobiti denar? Raziskovanja so požrla blazno mnogo denarja —«

»Imam še nalcit.«

Svoje glavo je govorila iz teh vročih oči.

»In ko porabite nakit?«

»Potem bom delala —«

Henry Forrest je stopil čisto blizu k njej — ona se je odmaknila nazaj — prijel je njene roke, njene drhteče prste.

»In če vas zapustijo vaše moči? Če vas takšno življenje uniči?«

Ponosno se je dvigala glava žene pred njim.

»— bom prosjačica — prosjačica kakor milijoni ubogih.«

(Dalje.)

Nov

Središki „plebiscit“ za trg ali vas

Večina se je odločila za preimenovanje 540 letnega trga v vas

Pred komasacijo naših občin je Središče imelo precej lepe komplekse rodovitnih njiv, pašnikov, dobro zasajenih gozdov in raznih stavb v trgu. Upravi trga se je po komasaciji občine posrečilo, da jih obdrži le za tržane in jih posebej opravlja kot »Podobčina Središče«. Kot tržani pa imajo Središčani v novi občini na zgradarini občutljivo velike davke, ki jim njihovi soobčani iz okolice niso podvrženi. Rodila se je torej upravičena misel: Kaj imajo prav za prav od naslova »trg«, ko pa ne uživajo nobenih predpravil, kakršnih so bili tržani deložni nekdanj pred sto in več leti. In to je tudi vzrok, da so začeli, kakor smo to že lani poročali, prav resno razmišljati, ali bi ne bilo bolje, da se naslov »trg« spremeni v »vas«. To zadevo so lani do podrobnosti predebatirali na občinski seji. Takrat je sklenil občinski odbor, naj o tem odloči ljudstvo samo, kar se je tudi v nedeljo na rednem zboru ali obračunu podobčine Središče po vsestranski debati končno izvršilo.

Zbor se je vršil pod županovim predsedstvom v sokolski dvorani in mu je

od 199 upravičencev pisostvovalo 169 članov. Vsa predložena poročila o delovanju podobčine v lanskem letu so bila soglasno vzeta na znanje.

Močno razgibana debata se je nato razvila glede naslova »trg« ali »vas« Središče. Občinski tajnik je zborovalce opozoril, da obrtniki, državni uslužbeni, drž. in samoupravni upokoenci tudi v »vasi« niso oproščeni zgradarine in je to pojasnilo precej vplivalo na končni izid težko pričakovanega glasovanja.

Od navzočih članov jih je zaradi pome ure pred glasovanjem odšlo 29, od ostalih 140 pa je za spremembo naslova »trg« v »vas« oddalo 95 glasov, 45 ostalih se je vzdržalo glasovanja. Z veliko večino glasov so se torej Središčani odločili za spremembo naslova trg v vas in se bo ta sklep v najkrajšem predložil odločujočim oblastem. Trg je bilo Središče okoli 500 let. Kdaj je postalo trg, se ne ve natančno, ker je dotična listina pri vpadu Madžarov zgorela. — Š.

Šola na Slemenu nujno potrebna

Že dali časa se vodi akcija za postavitve prepotrebne dvorazredne šole na Slemenu. Otroci s Slemena in Žavcarjevega vrha morajo v najslabšem vremenu, po dve in pol uri daleč v selniško šolo. Okrajno načelstvo se je prvo razvzelo za postavitev nove šole. Poslalo je selniški občini ponudilo, da se bo šola na Slemenu gradila, če bo občina za njo prispevala 30.000 din. Ker selniška hččina pravkar gradi 12 razrednico, ji banovina

ta znesek brezobrestno posodi za 10 let proti letnemu odplačilu 5000 din. Pogoji so ugodni, toda občinski odbor kljub temu še vedno ni odločil. Sicer potrebno moderno šolo v Selnici se razdalja za slemenške otroke ni zmanjšala prav nič. Starši teh otrok prav tako plačujejo zanj doklade, kot oni, ki so bliže. Zato upamo, da bo občinski odbor uvidel potrebo šole na Slemenu ter zadevo uredil tako, da bo prav.

Stekli psi Mislinjski dolini

Vse vasi od Mislinje do Slovenjgradca imajo že 3 tedne poostren pasji zapor. Prebivalstvo je silno vznemirjeno, ker se je stekel pes pojavil v Dovžah, to nedeljo pa v Šmartnem. Ko so šli ljudje jutraj v cerkev, je pes ugriznil Čujež Marijo, ki prvotno niti ni hotela k zdravniku in si je kar sama izprala krvavečo rano. Kmalu pa so se raznesle vesti o steklem psu, ki je obgrizel tudi Elizabeto in Marijo Smolčnik, se srečal z nekaterimi vaškimi psi — in Šmarčani so se takoj odpravili na lov za steklo mrcino. Že v prvih dopokdanskih urah je po-

padel pes nekaj oseb iz Starega trga in Slovenjgradca in so dobili poedinci grozne rane tik pod očesom in na rokah. V splošni zmed in begu, ki je vladal, tisto jutro, je naletel na psa tudi 20 letni mu-tasti fant Posrpenjak Avgust, ki je z močno palico ubil nevarnega psa. Kmetje so takoj pozapirli vse pse in mačke, vendar so oblasti odredile, da se morajo vsi psi postreliti, vsaj tam, kjer je dokazano, da se je klatil stekel pes. Nad 10 nesreč-nežev se je odpeljalo na zdravljenje v Celje, kjer so jih že cepili proti steklini.

Celje

c. Naročnike v mestu Celju prosimo oporoščenja, ako bi se v dostavljanju lista pojavil te dni kak nedostatek, ker smo zamenjali raz-nasalce.

c. Male oglase oddajate v upravi »Večernikac v Celju, Prešernova 3.

c. Smrt starega Celjana. V Prešernovi ulici je umrl 92 letni posestnik Sebastijan Selišek. Pokojni je bil oče ravnatelja Prašedione v Celju g. Leopolda Seliška.

c. Mornariški odsek Jadranske Straže v Celju ima v ponedeljek 3. februarja ob 20. v »Skalni kleti« občni zbor.

c. Tečaj za mojstrske izpite. Celjska poslov-alnica zavoda za pospeševanje obrti pri Zbornici za TOI priredi večerne tečaje za mojstrske izpite Prijave sprejema poslov-alnica v Obrtnem domu v Celju do vštete 8. februarja. Tam se dobi tudi vsa pojasnila.

Haloi! Haloi!

Kam v soboto, 1. februarja zvečer?

Na obrtniški ples

v Narodni dom v Celju. Radi ranega zaključka začetek točno ob 20. Svira vojaški jazz-orkester. Poskrbljeno je za izborni jedajo in pijačo. Posebna vabila se niso pošiljala. Dobro došli!

c. Teden zimske pomoči v Celju. V okviru akcije za zimsko pomoč, bo na področju celjske mestne občine teden zimske pomoči v času od 2. do vključno 9. februarja. V tem tednu bosta celjski kino podjetji »Union« in »Dome« poleg rednih kino vstopnic prodajali še vstopnice po 1 dinar, ki gre v korist zimske pomoči. Zupan poziva celjsko meščanstvo, da v tem času ne odklanja označenih vstopnic v prid zimske pomoči Celjsko meščanstvo bo gotovo pokazalo popolno razumevanje do nepreskrbljenih mater in otrok, ki s skrbjo in v pomanjkanju preživljajo današnje težke čase.

c. Otrok podlegel opeldinam. 2 letni Stanko Romih, sin delavca iz Prožinske vasi pri Štorkah, se je doma z vrelo juho opeknil po prsih in trebuhu. Otrok je v celjski bolnišnici podlegel.

c. Stroj je zmečkal roko 29 letnemu mizar-skemu mojstru Martinu Rozmanu iz Laške vasi pri Teharjih.

BOGATA LEPOTICA POBEGNILA S CIGANSKIM PRIMAŠEM

Iz Sombora je neznankom izginila 16 letna lepotica bogatih staršev Margita Jonkaj. Vsa poizvedovanja so bila brezuspešna in še sedaj ne vedo za njeno bivališče. Oblasti so ugotovile le to, da se je odpravila iz mesta, ker se je v mlado lepotico zaljubil ciganski pri-maš.

GRADNJA PRVE TKALNICE V POSAVJU

Tovarnar Ivan Sirc iz Kranja name-rava spomladati zgraditi na Hrastincu pri Brežicah tkalnico, ki bo prva v Posavju. Zaposleni bodo domačini, gospodarsko življenje pa se bo oteslo mrtvila.

DVA TOVORNA VLAKA STA TRČILA

na postaji Josipdol pri Ogulinu. Loko-motivi sta se močno poškodovali, več vagonov pa je iztirilo. Človeških žrtev ni bilo, škode pa je okoli četrt milijona din.

V DVEH DALMATINSKIH VASEH UMRLO 66 LJUDI ZARADI PLJUČNICE

Izredno huda zima letos tudi Dalmaciji ni prizanesla. Zlasti siromašnejši prebivalci po vaseh, ki niso vajeni mraza, so doživeli hude posledice letošnje zime. Ljudje so boleli za pljučnico, ki je kar na veliko kosila človeška življenja. Samo v dveh vaseh, in sicer v Miljeveh in v Pokrovniku, je umrlo tekom zime 66 ljudi, kar je svačvrsten rekord umrljivosti v naši državi.

Liubljana

a. Za živške nakaznice se je prijavilo več-je število konsumentov nego ima Ljubljana prebivalcev, zato pa za Ljubljano določena množina moke ne more zadostovati. Mestno poglavarstvo opozarja, da naj ne hodijo po krušne karte ali nakaznice za moko tisti, ki imajo doma zaloge za več mesecev, in naj na vprašalnih polah navedejo svoje resnične zaloge. Prikrivanje zalog se kaznuje z zaporom do 6 mesecev, povrh pa še z globo do 100.000 din, prav tako so občutne kazni na prekrške pri prijavah za krušne karte. Razen tega bo tisti, ki se večkrat ali z napačnimi podatki prijavi za krušne karte, kaznovan tudi še po kazenskem zakonu zaradi lažnih navedb in neupravičene uporabe javnih listin.

a. V poslopih s plinsko napeljavo mora biti pipa v prostoru, kjer pride glavna dovodna cev v poslopio, prosto dostopna tako, da se v primeru požara ali bombnega napada plin v hiši takoj lahko zapre. Ker so pa sko-raj po vseh hišah te pipe zložene s premo-gom ali drvmi, opozarja mestni zaščitni urad hišne gospodarije, naj take ovire takoj od-stranijo. Če bo kontrola mestnega zaščitnega urada našla zaporno pipo plinskega dovoda zatrpano, bo hišni gospodar kaznovan zaradi prekrške zaščitnih predpisov.

USTANOVITEV ŠOLSKE KUHINJE NA VURBERGU

V zvezi s splošno akcijo, da naj ne bo med šolsko mladino nikogar, ki bi trpel lakoto in z akcijo za šolske kuhinje, je tudi tukajšnja šola organizirala šolsko kuhinjo, za katero je bila prav občutna potreba. Večina mladine je iz siromašnih slojev in zelo oddaljena od šole. Za ustanovitev šolske kuhinje se je najtople-je zavzemal predsednik krajevine pt. lige in ravnatelj tukajšnjega zdravilišča g. dr. Boleslav Okolo-Kulak, ki je na pred-log šolskega upravitelja Praha Draga votiral v ta namen znesek 3.000 din. — Z ustanovitvijo šolske kuhinje bo znatno pomagano deci siromašnih viničarjev in malih posestnikov, ker bodo deležni vsaj ob šolskih dneh tople hrane.

POŽAR MED KINOPREDSTAVO

V Bjelovaru se je vnel med kinopred-stavo film in zgorel. Zaradi tega je na-stala med gledalci silna panika, ki pa je k sreči ostala brez hujših posledic, ker so dvorano naglo izpraznili. Operater je dobil pri gašenju hujše opekline. Škoda je velika, ker film ni bil zavarovan.

o V Trbovljah je nenadoma umrla znana narodna delavka ga. Ana Feštajnova.

o Slovensko društvo »Narodni dom« v Zagrebu priredi 8. febr., ob 20. v želez-ničarski dvorani v Crnatkovi ulici 18 pred-pustno veselico, na kateri bodo pevci, šalji-vi prizori, mandolinisti, burka in ples pri-pomogli, da se vsaj za ta večer znebite vsakdanjih skrbi. Vabljani vsi člani in prijatelji društva!

o Divjega zajca s snežnobelim kožušč-kom je ustrelil g. Jože Javornik na Keblju pri Oplotnici. Takšen zajec je velika red-kost v naših loviščih.

o Tudi na Dolenjskem močno razsaja gripa. Na Gornjem Gradišču pri Dolenj-skih Toplicah je nevarna bolezen pobra-la 30 letnega posestnika Leopolda Mežna-riča.

o Dramatski odsek Sokola v Slovenim Gradcu priredi v nedeljo, dne 9. febr. 1941, ob 20., v sokolskem domu zabavno igro »Peg srček moje«.

o Na Murskem polju silno razsaja gripa. Gripa močno razsaja tudi na Murskem polju. V nekaterih hišah so vsi bolni. Hudo je, ker je ponekod zavzela bolezen najhujši štadij, ki navadno konča s smrtjo.

o Sestanek rezervnih oficirjev v Slovenj Gradcu bo v soboto ob 20. v Sokolskem domu zaradi ustanovitve pododseka.

o Sv. Barbara v Slov. goricah. Tukajšnja šola je tudi letos priredila običajno obdaritev revnih šolskih otrok. Obdaro-vanih je bilo 113 otrok z raznim blagom v vrednosti 6340 din. Vsem darovalcem se tukajšnje učitelstvo v imenu siromašne dece najiskrenejše zahvaljuje.

o Odbor za zimsko pomoč v Laškem vabi občinstvo mesta Laškega in okolice na akademijo, ki bo v nedeljo, 2. febr., ob 16. v prostorih Radie-Therme v Laškem. Akademija bo obsegala vrsto orkestralnih, solopjevskih in soloinstrumentalnih točk, pri katerih bodo sodelovali domači umet-niki. Po akademiji bo družabni večer. Čisti dobiček je namenjen akciji za pod-poro najrevnejšim slojem občine Laško. Vstopnine ni!

o Zrtev nesreče na cirkularki lesnega tr-govca Hribnika Henriha v Dovžah pri Mi-slinju je postala 52 letna žena žagarja Roza Štumpf. Nabirala je na žagi drva, po nesreči je zadela z roko v cirkularko ter se težje po-škodovala.

o novem rešilnem avtu. Lani je imela četa opravka le s 4. požari.

Ptuj

Delo ptujskih gasilcev v jubilejnim letu 1940

Prostovoljna gasilska četa v Ptujju je te dni polagala obračun za jubilejno leto, v katerem je slovesno proslavila 70 let-nico svojega obstoja. Zborovanje je vo-dil starešina Vidmar, ki je po po-zdravnem nagovoru prikazal požrtvo-valno delo gasilcev. Iz poročil je raz-vidno, da šteje četa 62 rednih, 180 pod-pornih in 2 častna člana. Četa bi nujno potrebovala več orodja: cevi, maske, škornje, parno brizgalno, aparat za ga-šenje s peno in dr. Razpravljali so tudi

p Oddajte male in velike oglase v poslo-valnici »Večernikac, Zrinjsko-Frankopanska cesta (Čučkova hiša). Uspeh ne bo izostal. Tukaj se sprejemajo tudi novi naročniki.

p Zvočni kino Ptuj predvaja danes »Peter Veliki«. Ruski film o legendarnem carju-delavcu.

p Kino Royal predvaja danes »Strah z uli-ce«. Velika pretresljiva drama v poljskem je-ziku.

p Za zimsko pomoč. V sredo zvečer so se zbrali na mestnem načelstvu zastopniki CMD, Kol. jug. sester, Sokola, Prosvetnega društva i. dr. Sklenili so, da se v Ptujju in bližnji oko-lici pokrene nabiralna akcija za prispevke v denarju in naturalijah. V tednu za zimsko pomoč bosta v to svrhu dve kino predstavi.

Za slučaj smetne nezgode
so naročniki »Večernika« s posebno polico zavarovani za din
10.000.-

Zanimivosti

Ruski lov na Tihem oceanu

S pomočjo izvidniških letal nad kite v Tihem oceanu

Zapadna obala in zapadni predeli Tihiga oceana so bili do pred dvajsetimi leti izključna ribolovna sfera Japoncev, v katero se Rusija ni vmešavala. V zadnjih 20 letih pa so se razmere izpremenile. V Rusiji so spoznali velika ribolovna bogastva v tem delu Tihiga oceana, pa so radi tega opustili svojo »izolacijsko politiko«. Na obalah in v vodah Tihiga oceana so jeli načrtno izkoriščati vse do najmanjšega bogastva. Leta 1932 se je prvič podala na večji lov skupina ribiških ladij daljnevzhodne ribolovne družbe »Glavvostokrybprom«. Takratni sovjetski ljudski komisar za prehrano je dal ribičem na razpolago tkzv. »plavalno tovarno«, ki jo je tvorila matična ladja »Aleut«. Ladja je bila tako prirejena, da so mogli na njej sproti predelati ves ribji plen, ki so ga ribiči zajeli na odprtem morju. Ribiška ekspedicija, ki je bila zlasti na lovu na kite, je bila opremljena kar najmodernejše. Poleg matične ladje in številnih ribiških ladij je imela na razpolago celo dve izvidniški letali, ki sta dan za dnevom krožili nad vodami Tihiga oceana ter iskali kite. Čim je izvidnik odkril kito ali pa cel »vlak« kitov, je to po radijski poti sporočil na matično ladjo, nakar so na lice mesta takoj odpile ribiške ladje ter kito ali kak drug plen zajele in ga pripeljale k matični ladji, kjer so nato morske velike neke urah predelale.

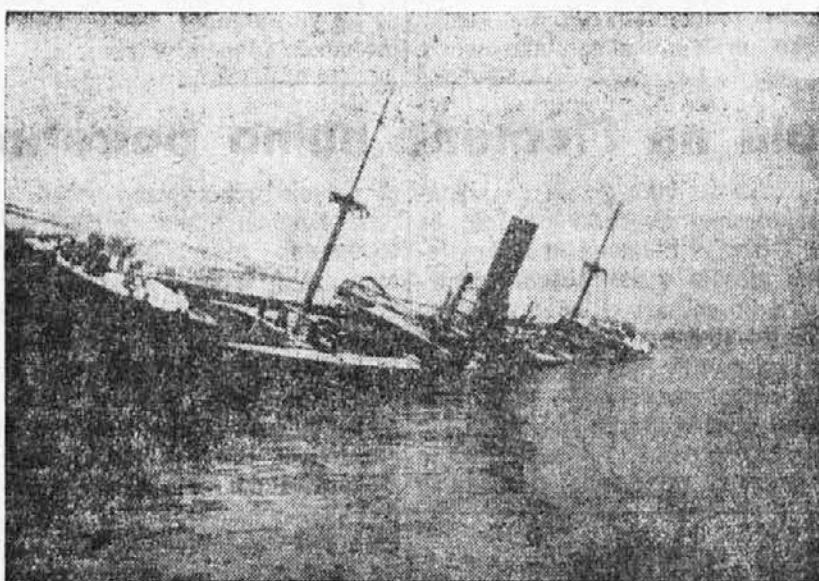
Na tej prvi večji ribolovni ekspediciji so ruski ribiči spoznali, kako važno je, da se kito čim prej, najkasneje v 18 urah, razdeli, odloči mast, meso pa predela v konzerve. Na ta način se ohrani mesu in masti najboljša kakovost, ki bi sicer ob daljšem ležanju in čakanju znatno padla. Poslej se vrši ruski kitolov vsa leta po tem načelu. Zanimivo pa je, da ruski ribiči prej ko slej ubijajo še vedno kite s »harpunskimi streli«. Na ta način so tudi lani zajeli v vodah med Kamčatko in polarnimi predeli večje število kitov, ki so jih takoj na lico mesta predelali v »plavalno tovarno«.

V letu 1940 je prinesla ruska ribolovna sezona na Daljnem vzhodu nad 6 milijonov rubljev čistega dobička. Povprečno

so kitolovci zajeli na dan do 5 kitov. Lovili pa so 105 dni. Za novo sezono v letošnjem letu nameravajo kitolovno organizacijo še izpopolniti ter računajo, da bi nato utegnili znašati lovna doba do 200 dni.

Med drugim navaja poročilo, da so prišli med lovom ruski ribiči čisto v spore z Japonci, ki so jih srečevali na odprtem morju. Vendar pa so bili vsi lanskeletni spori likvidirani na dostojen in miren način.

Še ena iz Narvika

Norveško pristanišče v Narviku še sedaj ni popolnoma obnoveno. Na sliki je neka tovarna ladja, ki je bila v pristanišču.

Boj proti Napoleonovi „peti ko'oni“

Sedanje priprave, ki jih podvzemajo v Londonu in sploh na Angleškem proti padobrancem in »peti koloniji«, v marsičem spominjajo na ono, kar se je bilo dogajalo leta 1799, ko je Napoleon zbral v Toulonu svojo pomorsko silo, da z njo udari na Angleško. V Londonu so bili izdani 25. aprila 1799 najstrožji ukrepi za obrambo. Mere, ki so jih takrat predvidevali, so stvarno prvi začetki današnje obrambe proti napadu.

Po ulicah so takrat neprestano patrolirale straže. Na vsaki ulici je bil postavljen zvon, ki bi zazvonil, če bi pretila nevarnost. Na posameznih določenih mestih so bile v neprestani pripravljenosti cele čete gasilcev. Posebne straže pa so varo

vale vodovodne rezervoarje.

Po odredbi št. 12 je bil vsakdo dolžan takoj prijaviti vsako sovražno osebo, ki bi se pojavila kjer koli. Posebno je naglašala uredba nevarnost glede vtihotapljenja na vojne ladje, transportne oddelke itd. Takrat so posebne čete preiskale vse londonske kleti in hiše. Vsakdo pa, ki je bil osumljen, da je član ali pa simpatizira z Napoleonovo »peto kolono«, je bil nemudoma poslan v koncentracijsko taborišče.

Samo nesrečniki vam utegnemo povedati, kaj je sreča. — (A. Senoa).

Biti dober, to je edina sreča na svetu. — (Doga Saka).

ka vredna najmanj 8000 dolarjev — polovico tega gotovo ne bo preveč?

„Za božjo voljo,“ je vzkliknil trgovec in hlinil osuplost. „Saj bom vendar popolnoma obubožal!“ V svoji notranjosti pa je naravno na skrivaj trepetal, da bi vdova s svojim albumom ne odšla. Naposled sta se sporazumela za 2500 dolarjev, ki jih je gospod Stampman takoj izplačal. Ko je odšla, je srečni trgovec vzel dragoceno pridobitev opazno iz albuma, jo zaprl v železno blagajno in se zaklet, da je ne prepusti Angležu izpod desetkratne cene.

Naslednjega jutra se je podal s svojim zakladom v hotel Ambassador tako zgodaj, kolikor je to dostojnost dopuščala. V svojo bolešno presenečenje pa je izvedel, da je gospod Sharper pred kratkim odpotoval, ne da bi bil navedel svoje novo bivališče. Čim se mu je prva žena polegla, se je gospod Stampman potolažil z upanjem na kakšnega drugega kupca. Ko je zapuščal hotel, je slučajno opazil nekega svojega tovariša, trgovca z znamkami, Franka J. Watermarka, ki je pravkar z zmagošlavnim nasmehom na ustnicah korčil skozi vežo. Medtem ko sta se pozdravljala in izmenjala par vtujdnostnih besed, se je pojavilo še nekaj poslovnih tovarišev in ni trajalo dolgo, ko so bili v hotelu Ambassador zbrani vsi trgovci z znamkami iz mesta Philatucky, ne da bi se bili domenili. Kakor so kmalu z vedno daljšimi obzori ugotovili, je imel vsak od njih pri sebi zaželeni zeleni pogrešani tisk, vsakega je obiskala stara gospa in vsak ji je zbirko njenega pokojnega moža odkupil za prav čedno vsotico.

A takrat je bilo že mnogo kilometrov med »žalujočimi ostalimi« in brzovlakom, v katerem se je bogati Anglež v spremstvu žane vdove, ki je zdaj bila čudovito pomlajena, bližal novim krajem, pripravljen za njegove podvige. Namisljen gospod Sharper je pravkar vtikal svojo debelo listnico nazaj v žep, potem ko je ponovno z ugodjem preštel okroglih 30 lisoč dolarjev, ki jih je v celem vrgla čedna zadevica z znamkami v Philatuckyju.

„Vidiš, Mady,“ se je obrnil k svoji sodelavki, „čisto dobro je, če se človek spozna malo na kemijo in se razume na to, kako se izpremeni ničvredna lila v donosno zeleno barvo!“

Čudoviti ženitven oglas

Med ženitvenimi oglašji naletnemo včasih na kaj kuriozno vsebino in čudovite želje. V tem bržčas prednjači Amerika, kjer naleti človek na oglase, v katerih ženitveni kandidati postavljajo fantastične želje. Kar poglejte!

Neki vdovec želi dopisovati z damo v vrhu kasnejše ženitve. Med pogoji je tudi naslednji: »Zaželeno je majhno premoženje, dame z eno samo nogo imajo prednost.« Med velikane je treba šteti možakarja, ki je iskal potom oglasa v nekem newyorškem listu ženo. »Ki naj ne bo mlada, lepa in bogata, ampak je poglavitno, da je najmanj 2 metra velika.« Še previdnejši je bil neki kandidat iz Connecticuta. Potom oglasov je iskal vdovo, čije prvi mož je bil obešen ali pa usmrčen na električnem stolu. Kot vzrok za to svojo bizarno željo je navedel mnenje, da ga taka žena v zakonu ne bo neprestano morila s hvalo o svojem prvem pokojnem možu. Prava poslastica pa je tudi tale oglas: »Išče se v svrhu ženitve žena, stara najmanj 50 let, ki je gluha ter sovraži pse, godbo in otroke.«

V čolnu čez ocean

V luki Pimental pri Limi je te dni pristal kitajski čoln »Humeli-Humeli«, dolg 11, širok pa 3 metre. Iz njega so se izkrcali dr. Allen Petersen, njegova žena in dva ruska mornarja. V tem malem čolnu so prešli ves Pacifik. Na pot so krenili 28. aprila 1938. in sicer z neke male kitajske luke, po križarjenju po visokem morju so pristali v San Francisku, nadaljevali ob obali centralne Amerike, odtod pa so potem zavili v Panamski prekop in dosegli peruansko obalo.

Nenavačen samomor

V Madridu je pred dnevi izvršila na kaj čuden način samomor mlada tipkarka Matilda Gunares. Zaradi neke tatvine je bila obsojena na izredno strogo kazen. Prošnje za pomilostitev so bile zaman. Morala je v ječo. Ko je obsedela kazen in zapustila ječo, je bila tako strda, da se ni mogla več znajti v življenju. Slednjič se je odločila za samomor. Stopila je v neki hotel ter si najela sobo. Legla je v posteljo in tako dolgo zadrževala dihanje, da ji je nehajlo biti srce. Zdravniki, ki so prišli na lice mesta, so mogli samo še ugotoviti smrt, bili pa so naravnost presenečeni nad toliko energijo in močno voljo obupanega dekleta.

Policijska stražnica v hrastu

V starih gozdovih, ki jih človeška roka še ni neizprosno načela, najdete prave velikane, med njimi drevesa z debli, ki jih komaj objame po par mož. V Nemčiji je na Bavarskem slovita Wolframova lipa s 16 metri debelim deblom. Deblo je v spodnjem delu večinoma votlo. V votlini lahko prav udobno stoji 16 ljudi. Legenda pripoveduje, da je bila v tej votlini nekoč tkalnica. V Bramschweigu pa se ponašajo z 800 letnim hrastom, v čigar votlini so pred nedavnimi uredili policijsko stražnico.

— Dragica, končno sva sama!

M. BUETNER:

Vdova z zeleno znamko

Ker je diskrecija, kakor znano, častna zadeva, so v tej »resnični zgodbi« vsa imena izpremenjena. Iskali jih boste torej zaman na zemljevidu in v adresarju. Nekaj starejših zbiralec znamk se bo mogoče še spominjalo na dogodek, od katerega je minilo že skoraj dvajset let. Mnoge mlajše ljubitelje znamk pa bo zgodba zanimala in bo zanje povsem nova.

Neverjetna stvar, ki je takrat vzdignila mnogo prahu, se je začela čisto nedolžno s tem, da je 10. junija 1920 izšel v vseh večjih časopisih ameriškega mesta Philatucky tale oglas: Angleški zbiralec, ki potuje skozi mesto, išče znamko Velike Britanije, izdano leta 1902, za 6 penc v zeleni barvi. Za lep komad plača visoko ceno. Ponudbe do 20. junija na Fred. L. Sharper, začasno v hotelu Ambassador.

Jasno je, da so zbiralci in trgovci v Philatuckyju, kakor hitro so ta oglas prebrali, začeli marljivo brskati po svojih albumih in zalogah, saj je umevno vsakdo upal na čeden kupček denarja. Žal nihče ni odkril iskane znamke, in ko so nato listali po katalogih, tudi tu, začudo, ni kjer ni bila omenjena.

Naslednjega dne se je zbralo v hotelu Ambassador več trgovcev, ki so prosili za razgovor z gospodom Sharperjem. Ta jih je sprejel v razkošno opremljeni sobi in jim radevolje povedal čudno zgodbo te skrivnostne redkosti. Pri filatelističnih raziskovanjih v britanskem poštnem arhivu je Anglež slučajno ugotovil, da je bilo leta 1902. tiskanih nekaj pol takrat veljavni znamk po 6 penc pomotoma v zeleni barvi namesto v lila. Čim so pomoto odkrili, so prenehali z nadaljnjim tiskanjem in odredili, da se morajo že gotove pole vrniti, da bi jih uničili. Na nesrečo pa so jih že poslali nekaterim poštnim uradom, toda poslani sli so jih še prestregli in prinesli nazaj, razen ene same. To so malo pred tem prodali nekemu velikemu prekomorskemu podjetju. Hitro so stopili s podjetjem v zvezo in res so našli pri njem večji del pole. Manjkalo je samo 25 znamk, ki so jih skoraj vse nalepili na trgovska pisma, namenjena v Philatuckyju, in so že bila na poti tja. Poštna upra-

va je nato ukazala, vse pogrešne tiske uničiti. Premožni g. Sharper pa da hoče kratek čas, ker se mudi v Philatuckyju, izkoristiti, da si pridobi, če je le mogoče, kak komad zelene redkosti za vsako ceno. Če bi to redko znamko našli, bi to gotovo v filatelističnih krogih, posebno v angleških, izzvalo pravo revolucijo.

Tako gospod Sharper. Po njegovih pozornost vzbujajočih pojasnilih so trgovci zamišljeni odšli. Samo 25 komadov je prišlo v promet! Marsikdo je mislil na znane modrega Mavricija, od katerega je danes tudi samo še 25 kosov, in številko s petimi ničlami so jim zapeljivo migljale pred očmi. Mogoče, če bi človek imel srečo...! Spet se je začelo mrzlično iskanje po vseh zalogah, kotih in količkah, spraševali so pri vseh odjemalcih in znancih, prijateljih in sorodnikih — a vse je bilo žal zaman. Nihče ni imel zaželeno znamke, niti ni nihče slišal o njej.

Že so začeli opuščati vsako upanje na donosno srečno naključje. Tedaj pa se je nekega dne pojavila v prodajalni Johna D. Stampmana, trgovca z znamkami, častljiva stara gospa. Previdno je odmotala skrbno zavito album in dejala, da ji je njen mož, ki je pred kratkim umrl, zapustil svojo zbirko znamk, ki da jo želi zdaj prodati. »Sicer se ne razumem dosti na to, a Vam zaupam, gospod,“ je še pripomnila.

Gospod Stampman je vzel zbirko v roke in začel listati po njej... Kakor po navadi v njegovem trgovskem poslovanju tudi to pot ni stvar kazala kaj prida. Že je hotel ponuditi vdovi skromen znesek, ko je pritegnila njegov pogled zelena lisa na strani Velike Britanije. Pogledal jo je pobliže in v drobce sekunde spoznal, da gre za zeleno znamko za 6 penc iz leta 1902, ki je vrhu tega imela žig iz leta 1905. Nedvomno je bila to iskana redkost.

Trgovec je znal svoje radostno presenečenje spretno prikriti in je na videz mirno listal dalje. Nato je z dobro igrano hladnokrvnostjo vprašal staro damo, kakšno ceno pač zahteva. Odvrnila je, da prav za prav ne ve točno, a da je mož včasih govoril o tem, da je njegova zbir-

Maribor

Nekaj misli o sodelovanju žene v današnjih prilikah

Skoro dnevno čitamo in slišimo o težavah v prehrani, o potrebni štednji itd. Vse to zadene v prvi vrsti žene - gospodinjice. Od njih je odvisno, kje in kako si bodo nabavile živila, in še v večji meri, kako si bodo odmerjena živila razdelile in jih uporabile brez škode za zdravje svojcev in kolikor toliko zadovoljstvo v hiši. To oboje je velike važnosti za posamezne rodine, in ker so rodine nekeke sestavne celice naroda in države, tudi za oboje poslednja. S tega stališča je treba tudi gospodinjico smatrati vsaj za posredno delavko v javnem življenju naroda, saj je to njeno strokovno področje. Ali bi ne bilo dobro, da se ji da možnost sodelovanja pri raznih akcijah glede prehrane in da bi se upoštevale njene želje in nasveti?

V Ljubljani imamo Zvezo gospodinjic, v Mariboru pa njeno podružnico, v kateri so včlanjene praktične gospodinjice vseh slojev. Tudi na podeželju imamo mnogo vrlih gospodinjic in tudi velikih in malih posestnic, viničark itd., ki so v svojem gospodinjstvu pogosto vezane še na skromnejša sredstva. Mnoge med njimi bi si morda želele, da bi lahko nabavile nemešano moko, seveda v gotovem razmerju, ki bi jo lahko mešale sproti po svoji potrebi. Saj marsikatera laže uporabi krušno, druga koruzno moko, marsikatera pa si bo tudi zaželela čiste pšenične moke, zlasti ako ima skrbeti za otroka ali bolnika. Prepričana sem, da bodo tudi v današnjih časih živele naše družine v enakih razmerah kaj različno, kakor si bodo to pač gospodinjice

znale urediti. Iznajdljiva gospodinja se bo razdelila odmerno količino za določeni čas ter bo nudila svojem skromno, a zdravo hrano s potrebnimi izpremembami. Bolj kakor kdaj koli bo sedaj zaslužila žena naziv čuvarice domačega ognjišča in zadovoljstva pod domačim krovom, saj bo od nje odvisno, koliko bo zalegla moževa plača, s katere večjim delom razpolaga v gospodinjstvu.

Zaradi tega pa naj bi se ji tudi v javnosti rezerviralo ono mesto ne veliko, ki ga ima v malem domu. Dala bi se ji naj prilika sodelovanja v gospodarskem življenju, posebno še sedaj, ko so na dnevnem redu vprašanja ljudske prehrane.

A. M.

Plačujte naročnino za »Večernik« brez opominov!

Opominjanje naročnikov za redno plačevanje naročnine povzroča razmeroma jako mnogo dela in stroškov. Odložili smo se, da tolike težave in izdatke zaradi nerednosti nekaterih naročnikov na vsak način odpravimo. Zato opozarjamo cenj. naročnike, da bomo v bodoče vsak opomin nerednim plačnikom naročnine zaračunali po din 10.— ter ta znesek pristeli zaostali naročnini. V današnjih časih ni drugače mogoče, če celo ne dnevniku, ki je — brez pretiravanja — razmeroma najcenejši list na svetu.

Naročnino je treba praviloma plačevati vnaprej, najkasneje pa do 8. v mesecu za tekoči mesec. Točno plačevanje naročnine ni samo v interesu lista, marveč je tudi v prid naročnikom samim, ker je točno plačevanje naročnine pogoj za veljavnost zavarovanja za primere smrtnih nezgod za din 10.000.—, za kateri znesek so samo redni plačniki naročnine za »VEČERNIK« zavarovani s posebno polico. Zato prosimo in pozivamo cenj. naročnike:

Plačujte naročnino za »VEČERNIK« brez opominov!

Uprava »VEČERNIKA«, Maribor, Kopališka 6.

plemenski 8.50—10, biki za klanje 6.50 do 7.50, klavne krave debele 7—8, plemenske krave 6—7, mlada živina 7.50 do 8.50, teleta 7—10 din. Prodanih je bilo komadov. Cena mesu: volovsko I. vrste 14—18, II. vrste 13—15, meso bikov, krav, telic 14—18, telečje I. vrste 16—18, II. vrste 14—16, svinjsko meso 18 do 22 din.

* Putnikov izlet v Budimpešto od 22. do 26. februarja 1941. Kolektivni potni listi! Prospekti in prijave pri »Putniku«!

* Pevsko društvo pekovski pomočnikov v Mariboru, priredi v soboto, dne 1. februarja v Gamberinovi dvorani družabni večer, z zborovim petjem, humorističnimi nastopi in plesom. Prijatelji društva se vljudo vabijo.

* Restavracija »Grajka klet«. Danes morske ribe.

* Nabavljalna zadruga drž. uslužbencev. Člani, ki želijo kupovati v zadrugi lukusno pecivo (bige) brez krušnih kart, morajo vložiti pisemne prijave s navedbo čl. štev. in številom družinskih članov v Rehervski sobi med 15.—17. uro. Na podlagi prijav se bodo izdale nakaznice, brez katerih je dobava peciva izključena. Prijave vložene po 4. februarju se ne upoštevajo.

CITAJTE »MALE OGLASE«
m. Nočno lekarniško službo bosta vršili od 25. do vključno 31. januarja Kraljeva dvor. na lekarna pri sv. Anehu, Glavni trg 20, tel. 20-05 ter Magdalenska lekarna, Kralja Petra trg 3, tel. 22-70.

Narodno gledališče
Petek, 31. januarja. Zaprt.
Sobota, 1. februarja, ob 20. »Sumljiva oseba«.
Premiera.

Nečelja, 2. febr., ob 15.: »Habakuk«.
Ob 20.: »Sumljiva oseba«.

Premiera Nušičeve komedije »Sumljiva oseba« bo to soboto. To bo zopet užitek ne le za zaljubljeni svet, marveč tudi za vse, ki si v teh resnih časih želijo neprijetne zabave tudi v jedki, vendar izredno humoristični ironizaciji nekdanjega birokratizma v stari Srbiji.

Abonentni reda A se opozarjajo, da bodo deležni simfoničnega koncerta Glasbene Matice, ki se vrši v sredo, 5. februarja v Sokolski dvorani. Naproseni so, da pri gledališki blagajni čimprej dvignejo svoje vstopnice za ta koncert.

Opozarjamo na torekovo gostovanje ljubljanskih odrskih umetnikov Vide Juvanova in Slavka Jana v komediji »Ljubim Te«.

Kino

* Esplanade kino. »Zvezda Rta«, odlični vefilm razkošja, originalnih španskih plesov napete vsebine. La Jana, Gustov Diesl.

* Grajski kino. Samo vključno do petka »Usodepolna ura« prekrasen francoski film. Pride ruski film »Stjenka Razin«.

* Union kino. Od danes do ponedeljka prinašamo veličastni vojni film »Spijoni« z igralci Edwig Feuiller in Andre' Lugnet.

* Zvočni kino Pobrežje 1. in 2. febr. najstvenni film »Na robju«.

Smučarska poročila

(»Putnik«, Maribor, 31. januarja)

Ribnica na Pohorju: —10 C, oblačno, 3 cm pršica.

Senjorjev dom: —12 C, oblačno, 10 cm pršica na podlagi 50 cm.

Rimski vrelci: —11 C, oblačno, 29 cm pršica.

Peca: —6 C, oblačno, 40 cm srena.

Razdeljevanje nakaznic v Studencih in Radvanju

Občinski preskrbovalni urad v Radvanju je določil za razdeljevanje živilskih nakaznic za moko in kruh sledeče dneve: 3. febr. za Zgornje Radvanje, 4. febr. za Burovo vas in Spodnje Radvanje, 5. febr. za Novo vas in 6. febr. za vse one, ki iz upravičenih razlogov niso mogli dvigniti nakaznic ob določenih dneh. Razdeljevanje bo vsak dan od 8.—12. ter od 14.—18. ure. Karte stanajo po din 0.25 ter se bodo izročile le tistim družinskim poglavarjem, ki so oddali praviho izpolnjene prijave pole ter ne posedujejo nobene zaloge mlevskih izdelkov. Člani zadrug bodo prejeli krušne karte vsak v svoji zadrugi.

Preskrbovalni odbor občine Studenci pri Mariboru ponovno razglašja, da se bodo delile nakaznice za kruh, ozirom. moko za mesec februar v nedeljo, 2. febr., od 8. zjutraj do neuradnega 19. zvečer. Vsak družinski poglavar mora z ozirom na popis pole o zalogi živil sam priti dvigniti nakaznice za svojo družino. Isto velja tudi za vse zadrugarje.

Radi ugotovitve pravega pravičnega naj vsak prinese s seboj legitimacijo ali kakšen osebni dokument. Vsaka nakaznica stane din 0.25 popisna pola ter vpisnina pa 1.— din za celo družino.

Objava mestnega preskrbovalnega urada

Lastnikom živilskih nakaznic

Mestni preskrbovalni urad opozarja vse lastnike živilskih nakaznic, da shranijo talone (glavne nakaznice) in jih ne zavržejo, ker bodo prejeli za mesec marec nove živilske nakaznice samo proti predložitvi talonov živilskih nakaznic, ki so veljale za mesec februar.

Pekom in trgovcem z živili v Mariboru

Živilske nakaznice oz. kuponi teh nakaznic, ki so bile dane v promet v mestu Mariboru, so opremljene s posebnimi očitnimi znaki. Mestni preskrbovalni urad opozarja vse trgovce z živili in peke, da imajo polagati na to vrsto nakaznic očitne znake, ki bodo inteli omenjeni rdeči znak.

PREDLOŽITEV RUANC IN LETNIH POROČIL

Mestno poglavarstvo objavlja: Po določilih § 23 zakona o ustanovah ter čl. 37 pravilnika k temu zakonu so vse uprave ustanov dolžne predložiti ustanovni oblasti, t. j. kraljevski banski upravi, odnosno če se poslovanje ustanove razteza na več banovin ali na vsi kraljevino, ministrstvu za prosveto, skupno z obračunom še letno poročilo o svojem delu in to v logični kazni najkasneje do 31. marca 1941.

STUDENSKI MALI HARMONIKARJI NA POČETJU

Mali harmonikarji F. Rdečega križa v Studencih bodo nastopili na Svečnici popoldne ob 16. na Pobrežju v dvorani Riedlove gostilne pod vodstvom dirigenta Jožeta Matjašiča. Čisti občitek prireditve je namenjen pobrecem gasilcem. Zaradi tega se vsem obiskovalcem priporoča, zlasti ker so določene jako popularne cene.

m. Prednosa vstopnice za simfonični koncert Glasbene Matice 5. febr. 1941 v knjižarni Koren, Gosposka ulica, tel. 29-41.

Tečaj o trsni rezi

Vinarska podružnica v Mariboru bo priredila v mesecu februarju več tečajev o trsni rezi v vinogradu, in sicer 4. febr. na Meljskem hribu pri dr. Scherbaumu in v Pekrah na posestvu benediktinskega samostana, 6. febr. v vinogradu F. Kaufmana v Počehovi in v Limbušu na upravi samostanskih vinogradov, 9. febr. na Parci pri Grahovniku in 11. febr. v vinogradu dr. Marina v Peklu. Vinogradniki naj se tega tečaja udeležijo, vsak pa naj pošlje tudi svojega viničarja. Trsna rez v vinogradih bo tudi letos posebno važna ter je zato udeležba tečaja v interesu vsakega vinogradnika. Vsi tečajji se bodo pričeli ob 14. popoldne.

m. Odlikovan koroški borec. S spomenico na borbe za osvobodjenje severnih krajev Jugoslavije v l. 1918-19 je odlikovan Julij Guštin, peš. kapetan I. razr. v rez. iz Maribora.

m. Ljubka univerza — žensko društvo. Drevi ob 20. bo predaval na Ljudski univerzi docent dr. Filipovic iz Zagreba o temi »Kultura in njen pomen v življenju naroda«. Žensko društvo vabi svoje članice k posetu tega zelo zanimivega in aktualnega predavanja.

m. Dišaki kuhinji v Mariboru so nakazali: predsednik senata dr. Miroslav Ploj v imenu rajnega notaria Otona Ploja din 2500; mesto cvetja na grob pok. ge. Ane Kukovčeve fin. direktor v p. dr. Povalej Josip din 200; načelnik kralj. ban. uprave dr. Fr. Ratej din 200; notar Ašič Ivan din 250; v počastitev pok. dr. Antona Korošca dr. Povalej Josip din 300.

CITAJTE »MALE OGLASE«
m. Tovorni promet z živili preko Maribora v tujino je dosegel skoroda rekordno višino. V zadnjih dneh so izvozili 10 vagonov ližola iz raznih krajev naše države, izvoz pa se bo tudi v istem obsegu še nadaljeval. Velik je tudi izvoz živine, jaje in raznih živilskih zavojev.

m. 848 pogrebov smo imeli lani v našem mestu, pokopanih je bilo 378 moških, 234 žensk, 55 otrok moškega in 46 ženskega spola. Dalje je treba pristeli še 36 umrlih vojakov in 9 kaznjencev. Samomordilcev je bilo lani 14, med njimi 2 ženske. V primeri s prejšnjimi leti so bili pogrebi lani bolj skromni. Tako imenovanega »gala pogreba« s slovesnim sprevedom skozi mesto ni bilo niti enega, pogrebov I. razr. je bilo 16, II. razreda 62, III. razr. 80, IV. razr. 95, V. razr. 164, VI. razr. 74, VII. razr. pa 78. Nadalje je bilo 145 ubožnih pogrebov na občinske stroške ter več otroških in vojaških pogrebov.

KAPETAN JOS. V. JIRANEK
kapelnik vojaške zodbe 45. pešpola, ki

bo dirigiral popularni koncert Glasbene Matice 5. februarja v veliki dvorani Sokolskega doma.

m. Transport delavcev, ki je štel 1400 oseb obojega spola, je potoval te dni preko Maribora v Nemčijo, kjer bodo dobili zaslužek kot tovarniški delavci.

m. Šest praznih vreč in okoli 50 kg krompirja je nekdo odnesel primariju splošne bolnišnice dr. Vladimiru Brezovniku iz zaklenjene drvarnice na Kralja Petra trgu 9. V drvarnico je vlomil na ta način, da je strgal ključavnico z vrat.

m. Razglednice je prodajal po hišah 33 letni nezaposleni pekovski pomočnik brez stalnega bivališča, doma iz Konjice.

V neki hiši ga je hišnik prav neprijazno sprejel z udarcem z metlo po glavi, tako da se je moral podati v bolnišnico.

m. Po stopnicah je padla ter si poškodovala levo roko 57 letna Marija Priško-vičeva, kuharica iz Maribora.

Sokolsko društvo Vahred - Marenberg

priredi v soboto 1. februarja običajno pustno prireditev s plesom

na katero so tudi maske dobrodošle

Prevozna in odvozna sredstva bodo na razpolago Narodni Maribor vabljeno!

m. Pri padcu na spolzki cesti si je poškodovala roko 50 letna posestnikova žena Ana Brunčičeva iz Korene. V Sv. Jakobu pa se je na spolzki cesti ponesečila 37 letna posestnica Genovefa Galumičeva, dobila je poškodbo na roki.

m. Fantje so se sprli v Stopreah, pri tem je bil z nožem ranjen v hrbet posestnikov sin Stefan Rampret. — Pri pretepu med kmečkimi fanti na banovinski cesti v Dolanah pri Sv. Barbari v Halozah pa je dobil težko poškodbo z nožem 17 letni posestnikov sin Franc Emeršič. Oba se zdravita v bolnišnici.

m. Otroško dvokolo je neznan storilec ukradel dijaku real. gimnazije Milanu Aleksiću, stanujočemu v Jurčičevi ulici, iz hišne veže v Cvetlični 9. Kolo je brez evid. številke ter je vredno 700 din.

m. Na živalski sejmi v Mariboru je bilo 28. januarja pripelanih vsega 566 glav, in sicer 11 konjev, 23 bikov, 330 volov, 377 krav in 25 telet. Cene so bile sledeče: debeli voli 5—9.75, poldebili voli 8—9.

Vaš uspeh: mali oglasi v »Večerniku«!

